

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE D.D. 18 JUNI 2013
Sociale leefomgeving (Maatschappelijke voorzieningen)

**INDIENEN ZIENSWIJZE ONTWERP BEGROTINGEN 2014 VAN DE DIENST
GEZONDHEID EN JEUGD ZUID-HOLLAND ZUID EN REGIONALE AMBULANCE
VOORZIENING ZUID-HOLLAND ZUID (1079017)**

Voorzitter: mevrouw Van den Bergh
Secretaris: mevrouw Lagerveld
Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Aanwezig:
Mevrouw Ruisch, GroenLinks
De heer Seme, CDA
De heer Tazelaar, VSP
De heer Merx, VVD
De heer Schuiten, D66
Mevrouw Heijmans, PvdA
De heer Van der Linden, ChristenUnie/SGP
Mevrouw Nijhof, BETER VOOR DORDT

Namens het college is aanwezig wethouder Wagemakers en wethouder Van de Burgt

De **voorzitter** opent de vergadering.

De heer **Tazelaar** merkt op dat de VSP het geweldig beschreven vindt en er mee ingenomen is.

De heer **Van der Linden** merkt op dat zijn fractie geen opmerkingen heeft bij de zienswijzen als zodanig; ze zien er erg adequaat uit. De planning is erg strak en dat maakt het moeilijk om in te schatten in hoeverre Dordrecht als deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling betrokken is geweest bij de voorbereiding van het stuk. In het stuk over jeugdzorg staat dat het een beleidsarm document is en dat er veel meer te verwachten valt op termijn. Hij vraagt hoe er zodanig aangehaakt kan worden dat het zinvol wordt om zo'n dik stuk op een goede manier te kunnen lezen en beoordelen. In de gemeenschappelijke regeling bestaat de mogelijkheid om een adviescommissie in te richten; hij vraagt of er dit jaar een beleidsrijker stuk te verwachten is en of het mogelijk is om daar op een eerder moment met elkaar over van gedachten te wisselen.

De heer **Schuiten** merkt op dat D66 enkele vragen bij het stuk heeft. Het huidige statuut gaat zoveel mogelijk uit van interne financiering en een risicomidende gedragslijn; door de ontvlechting is het lastig om verder te gaan op basis van enkel interne financiering. In de toekomst ligt het meer voor de hand om gebruik te maken van externe financiering en het treasury statuut zal hiervoor opnieuw moeten worden beoordeeld. Hij vraagt hoe hij dat moet interpreteren. De dienst toont erg veel interesse in verbreding en vernieuwing van de dienst. Op zich is D66 voorstander van de innovatieve benadering, maar tegelijkertijd moet wel gewaakt worden voor expansiedrift en hij verzoekt om de raad goed op de hoogte te houden van vernieuwingen die boven de wettelijke taken van de dienst uit gaan. In het stuk wordt met nadruk gewezen op onvoldoende opleiding en allerlei sociaaleconomische problemen zoals gezondheid, zelfredzaamheid, criminaliteit en dergelijke. Tegelijkertijd is er een stijgende lijn te zien in het voortijdig schoolverlaten in de regio. Hij vraagt om een toelichting op hoe de dienst dit tijdenkt te gaan keren. De dienst zal een belangrijke rol moeten gaan spelen in de decentralisaties en hij vraagt om wat meer informatie. De begroting gaat er summier op in, maar het is wel een belangrijk thema. De dienst heeft zowel een uitvoerende als een regierol; de vraag is hoe je

voorkomt dat er dubbel werk en inefficiency gaat ontstaan. Hij vraagt wat de stand van zaken is met betrekking tot de klanttevredenheid, die in 2014 op het cijfer 7 moet staan voor de dienstverlening. Na de zomer wordt er een 'lean en mean kenniscentrum' neergezet en hij vraagt wat daar nu al over te melden valt.

Mevrouw **Ruisch** merkt op dat haar fractie zich in grote lijnen kan vinden in de zienswijzen. Het document richt zich met name op de bestuurlijke ontwikkeling; niet verwonderlijk, gezien de veranderingen binnen Zuid-Holland Zuid. De cultuurverandering wordt genoemd in het addendum; haar fractie vraagt om daar expliciet aandacht aan te blijven geven. Met betrekking tot de verfijning van de begroting wordt er iets gezegd over het perspectief van de verbonden partijen en haar fractie vraagt op welke termijn de wethouder verwacht hier een scherpere presentatie van te kunnen geven. Het is terecht om aan te geven dat de frictiekosten moeten worden opgenomen in de risicoparagraaf als er minimaal 11 personeelsplaatsen moeten verdwijnen. Haar fractie kan instemmen met de informatie met betrekking tot de ambulancedienst.

Mevrouw **Nijhof** merkt op dat er cijfermatig gezien sprake is van een sluitende begroting; ze zal daarom ingaan op het meerjarenperspectief dat geschetst is. Dordrecht scoort landelijk gezien onder de maat waar het gaat om vroegtijdig schoolverlaten. Er is een stijging te zien in het beschreven perspectief en ze vraagt wat er aan gedaan gaat worden, in de wetenschap dat er ook nog eens minder middelen beschikbaar zullen zijn. Met betrekking tot signalering van zorg hieromtrent wordt in het stuk niets gezegd over het registratiesysteem Zorg voor Jeugd, dat jaren geleden door de gemeente is opgezet. Uit een thema avond kwam naar voren dat het niet voldoende functioneert. Ze vraagt hoe het er nu voor staat en waarom het systeem hier niet benoemd wordt. De decentralisatie AWBZ wordt wel benoemd als een belangrijke factor van verandering in de aanpak van zorg en de verantwoordelijkheden die nu dichterbij de gemeente komen te liggen. Meermaals wordt ook de WMO genoemd, maar nergens wordt de decentralisatie Jeugdzorg genoemd als belangrijke factor, maar ook als belangrijk middel om rond jeugdgezondheidszorg en zorg en vroegtijdig schoolverlaten en onderwijs meer middelen te hebben als die decentralisaties operatief worden, om deze problematiek centraler aan te pakken. Zou je de middelen niet deels moeten laten samengaan om een veel meer geïntegreerde jeugdzorg en gezondheidszorg te waarborgen? Waarom wordt deze transitie er buiten gehouden, zo vraagt haar fractie zich af.

De heer **Seme** merkt op dat zijn fractie van mening is dat de zienswijzen keurig zijn beantwoord. Er wordt gedacht in oplossingen in plaats van in problemen. Vooral met de vijf genoemde aandachtspunten kan de gemeente verder. Voor wat betreft de kosten en baten wil zijn fractie die ook graag verhelderd zien; hij vraagt wanneer aan de verzoeken voldaan kan worden. Hij had zelfde indruk dat het aantal vroegtijdig schoolverlaters afnam en vraagt de wethouder om een reactie.

Mevrouw **Heijmans** merkt op dat de PvdA zich in grote lijnen kan vinden in de zienswijzen zoals ze zijn opgesteld. Er zijn erg veel doelstellingen geformuleerd in de trant van activiteiten in plaats van in "wat willen we eigenlijk bereiken?". Dat kan er mee samenhangen dat het een beleidsarme begroting is; ze hoort dat graag van de wethouder. Ze vraagt meer aandacht voor risico-inventarisatie en weerstandsvermogen; daar wordt hard aan gewerkt, maar de rapportage van de accountant is er nog niet en haar fractie is daar wel benieuwd naar. Haar fractie is vooralsnog voorzichtig positief.

De heer **Merx** merkt op dat zijn fractie benieuwd is naar de reacties op de zienswijzen, mocht dat reden geven tot zorg. Zijn fractie wil ook graag een nadere toelichting hebben op de smart resultaten. Het vroegtijdig signaleren van stoornissen en het voorkomen van problemen op lichamelijk, psychisch en sociaal gebied is dermate vaag datje met eentje je doelstelling al hebt bereikt en hij zou dit graag nader gespecificeerd willen hebben.

Wethouder **Wagemakers** dankt voor de waardering voor het stuk, hetgeen een financiële vertaling is van wat je voornemens bent om te gaan doen. Het was zwaar weer, nog niet zo lang geleden en om die reden neemt hij de waardering graag mee naar de ambtelijke organisatie.

De organisatie is nu in rustiger vaarwater gekomen en kijkt ook naar de toekomst. Er wordt gewerkt aan een strategische agenda om daar zo smart mogelijk doelstellingen te formuleren waar de dienst in de toekomst een rol kan gaan spelen op de drie programma's publieke gezondheid en maatschappelijke zorg, onderwijs en werk, jeugd en passend onderwijs. Het is nog te vroeg om daar nu al van te zeggen welke rol voor die dienst is weggelegd, maar de dienst komt meer en meer in een positie aan tafel bij allerlei overleggen waar zij als een soort ingroei in de toekomst een rol kunnen en zullen gaan spelen. De planning is redelijk krap; volgend jaar wordt geprobeerd om die wat ruimer te krijgen. Er is een kernteam in het leven geroepen waarbij uit iedere subregio een financieel expert zit, iemand op het gebied van volksgezondheid en iemand op het gebied van jeugd. Dat zijn in totaal 9 personen, plus een voorzitter vanuit Dordrecht. Deze ambtelijke groep van tien personen bereidt deze trajecten voor en heeft in korte tijd veel werk moeten verzetten. Inmiddels is een aantal technische zaken al besproken en gecorrigeerd. De begroting is inderdaad beleidsarm; de organisatie moet eerst op orde gebracht worden en doen wat er gedaan moet worden conform de wettelijke taken en datgene wat is afgesproken zo goed mogelijk. Daar is vanuit het verleden het nodige over te doen geweest in de deelnemende gemeenten. Er is nog geen 7 gescoord, maar in 2014 is het wel het streven om die te halen en dat betekent dat de dienst moet gaan bewijzen dat ze daadwerkelijk producten kan leveren volgens afspraak, tegen de overeengekomen prijs. Beleidsrijk komt straks terug in de strategische agenda; zodra daar duidelijk zicht op is, zal dat naar de 17 colleges en raden gestuurd worden, omdat dat meerjarig de toekomst van deze dienst bepaalt. Ook hij is in afwachting van de risico inventarisatie en de discussie rondom het weerstandsvermogen. Die discussie zal op korte termijn gevoerd moeten gaan worden, want het is wel zo dat je als deelnemers het vermogen met de 17 gemeenten moet opbrengen. Op het moment dat een risico zich voordoet en er is geen vermogen, komt de rekening ook bij de gemeente. Linksom of rechtsom sta je als deelnemer aan de lat, hoe je het ook regelt.

De heer **Schuiten** merkt op bij interruptie dat er in de eerste helft van 2013 een nota weerstandsvermogen zou zijn.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat die bijna klaar is; die komt dan naar de raad. Het programma Zorg voor Jeugd staat los van de dienst; daarom zit het hier niet in. Bij de jaarrekening is daar ook een vraag over gesteld en toen heeft hij geantwoord dat er een verbetertraject in gang is gezet met scholing en aanpassing van het systeem. De eerste signalen uit het veld zijn in ieder geval positief; hij kan daar desgewenst een nadere duiding door de portefeuillehouder in de regio op laten geven.

Wethouder **Van de Burgt** is verantwoordelijk voor BLVS; er is gevraagd naar de stijgende lijn in het aantal vroegtijdig schoolverlaters en naar de aanpak om het tij te keren. In 2012 was dat zichtbaar. Enerzijds gaat het om 18-19 jarigen die buiten de leerplicht vallen; daar zie je meer uitval vanwege minder controle. Samen met Da Vinei College wordt er op ingezet om die uitval wat terug te dringen. Anderzijds zie je uitvallers bij de BBL trajecten, waar werkgevers die trajecten niet voortzetten vanwege de financiën. Het bestuursakkoord wat gesloten is met de drie samenwerkingsverbanden is een volledig nieuwe uitwerking in de nieuwe bekostigingen. Die is op zich wel bijzonder. Als een school presteert, komt er een bonus. De inzet is dus niet alleen terugdringen van het aantal uitvallers, maar er is ook een prikkel om een bonus te halen.

Wethouder **Wagemakers** merkt op dat er nu een ontwerpbegroting voorligt; daar is nog een nadere precisering op te maken. Eind kwartaal 4 zal die naar verwachting beschikbaar komen. Een van de taken die de dienst heeft, is de gemeenten adviseren op het gebied van publieke gezondheid, maatschappelijke zorg, maar ook taken binnen de jeugd. Het is het voornemen van de dienst om daar meer en meer een onderzoekscentrum en kenniscentrum te zijn, dus niet alleen epidemiologisch data

verzamelen, maar er ook een duiding aan te geven. Dat wordt dermate belangrijk geacht dat de wens is om dat snel te gaan versterken en binnen de dienst te kijken hoe dat georganiseerd kan worden, maar dat is voor dit jaar echt een serieuze gedachte in het kader van de adviesrol. Met betrekking tot de decentralisatie van jeugdzorg heeft hij al aangegeven dat die in het programma jeugd en passend onderwijs terugkomt. Voor wat betreft het op onderdelen samengaan van de decentralisaties AWBZ en jeugd: zeker voor de categorie 18 min is er nadrukkelijk een voornemen om in samenhang en gelijktijdig op te trekken. De vraag met betrekking tot externe financiering zal op een later moment beantwoord worden, eventueel schriftelijk. Aanstaande donderdag vergadert het algemeen bestuur en daar worden alle zienswijzen besproken; hij stelt voor dat als er een wezenlijke aanleiding toe is, er een brief wordt gestuurd naar de raad met de bevindingen van het algemeen bestuur.

De **voorzitter** memoreert de toezeggingen van de wethouder dat de strategische agenda terugkomt in de raad. De informatie met betrekking tot interne/externe financiering en de risico's komt schriftelijk. Een terugkoppeling vanuit het algemeen bestuur wordt gegeven als er afwijkingen zijn ten aanzien van de zienswijzen.

HMERSTUK voor de raad.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE D.D. 18 JUNI 2013

Fysieke leefomgeving (Ruimtelijke ordening)

REKENKAMERCOMMISSIE: ONDERZOEKSRAPPORT ACHTER GROND, EEN ONDERZOEK NAAR DE INFORMATIEVOORZIENING RONDOM GRONDBELEID EN EXPLOITATIES (1082440)

Voorzitter: de heer Van Verk

Secretaris: de heer Hoogstad

Verslag: Erna Verveer, Getikt!

Aanwezig:

De heer Romijnsen, VSP

Mevrouw Witsen Elias, WEK

De heer Veldman, ChristenUnie/SGP

De heer van Burg, ChristenUnie/SGP

De heer Pols, VVD

De heer Van der Net, VVD

Mevrouw De Smoker, D66

De heer Uilhoorn, D66

De heer Nederhof, BVD

De heer Schalken, BVD

De heer Soy, BVD

De heer Van der Kruijff, CDA

Mevrouw de Klerk, Groenüinks

Namens het college is aanwezig wethouder Mos

Namens de Rekenkamer zijn aanwezig de heer Jeroen Kerseboom en de heer Coen Cransveld.

De **voorzitter** opent de vergadering,

(audio storing)

De heer **Cransveld** geeft een korte toelichting op het rapport en begint met de context. Grondexploitaties lopen doorgaans erg lang en dat beïnvloedt het resultaat. Een exploitatie kan diverse fasen doormaken van bloei en van economische crisis. Het is vaak erg lastig om grip te houden op langdurig lopende trajecten. In het blad Binnenlands Bestuur stond dat de accountant tegenwoordig een vastgoedspecialist meeneemt voor het samenstellen en goedkeuren van de jaarrekening; dat geeft de complexiteit wel aan. De conclusie is duidelijk: over de gronden die in exploitatie zijn genomen, wordt de raad frequent en goed geïnformeerd. De raad neemt hier en daar het initiatief en dient moties of amendementen in, of stelt notities bij hamerstuk vast terwijl er nog wel wat over te discussiëren zou zijn geweest. Het college zie je in de brij van cijfers af en toe verschillende soorten getallen hanteren, die daardoor uiteindelijk niet meer met elkaar te vergelijken zijn. In die zin is de informatieverstrekking op zich goed, maar op details zou het beter kunnen. Om die reden wordt de raad geadviseerd om vooral met kernvariabelen te gaan werken om de informatievoorziening gestructureerd te krijgen. Op zich is het opmerkelijk dat een nota Risicomanagement niet tijdig geactualiseerd wordt. Dat is vreemd in tijden waarin risico's manifest worden.

Mevrouw **De Smoker** merkt op dat D66 het Rekenkamerrapport waardevol vindt; grondbeleid op zich is al heel moeilijk uit te leggen, maar het is wel een onderwerp waar je grip op moet hebben. Er zijn vanaf 2006 moties en amendementen ingediend door D66; er is altijd op het grondbeleid gehamerd. Ze vond het een beetje schokkend te lezen dat de Rekenkamer zelf een terugrekening heeft moeten maken voor de

weerstandsratio's van het Grondbedrijf 2010 en 2011; de alarmbellen hadden nog vroeger kunnen gaan rinkelen bij de raad. Dat staft de opvatting van D66 inzake het vooruitschuiven van de problematiek rond het grondbeleid. Maandelijks kost de strategische voorraad ad 60 miljoen de gemeente twee ton en daar wordt eigenlijk nooit over gesproken. Eigenlijk sta je daar nooit bij stil, terwijl je daar wel wat mee zou moeten. Ze onderschrijft dat voor het bepalen van het weerstandsvermogen eenduidigheid van groot belang is; de nieuwe nota Risicomanagement en weerstandsvermogen geeft die ook, maar dat zou overal gehanteerd moeten worden, zowel binnen het Grondbedrijf als binnen de gemeente. Dan blijf je pas werkelijk zicht houden. Ze gaat er van uit dat het college het werken met de variabelen over zal gaan nemen.

De heer **Pols** merkt op dat VVD de uitgangspunten van het rapport onderschrijft. Over de niet in exploitatie genomen gronden is de raad onvoldoende ingelicht. Hij vraagt wat de Rekenkamer vindt van het huidige weerstandsvermogen zoals dat nu wordt vastgesteld. De raad en het college kunnen wat van het rapport leren. Hij komt er in de raad op terug.

De heer **Romijnsen** vraagt hoe het kan dat het weerstandsvermogen een objectiever beeld gaf; hij vraagt de Rekenkamercommissie waar dat uit afgeleid kon worden. Hij is erg geschrokken van de 60 miljoen bij de niet in exploitatie genomen gronden en de risico's die daar gelopen worden. Hij vraagt of er gekeken is of dat verder afgebouwd moet worden, of dat het gewoon die 60 miljoen is.

De heer **Veldman** merkt op dat de ChristenUnie/SGP blij is met het rapport; er is veel waardering voor. De motie van zijn fractie is helaas niet aangenomen, maar heeft wel tot dit rapport geleid. De raad is periodiek geïnformeerd tijdens besloten bijeenkomsten en het beeld dat hij daar achteraf van heeft, is dat het geschetste beeld wellicht te positief was. Er zijn vaak vragen gesteld of de risico's goed in beeld waren en dergelijke; de raad is inderdaad geïnformeerd, maar was de informatie goed genoeg? Hij hoort daar graag een reactie op.

De heer **Romijnsen** merkt op dat er steeds drie scenario's zijn voorgehouden en er is steeds gevraagd aan de raad of het akkoord was om het middenscenario te volgen. Daar is unaniem ja tegen gezegd. Dat ligt dus ook bij de raad zelf.

De heer **Van Verk** merkt op dat hij daar namens de PvdA grote bezwaren tegen heeft gemaakt; hij heeft voortdurend gewaarschuwd voor het stormscenario. Het was dus niet unaniem.

De heer **Veldman** merkt op dat de gemeente volgens een van de recente stukken feitelijk in scenario 3 zit; het saldo van het Grondbedrijf staat op nul, terwijl het natuurlijk eigenlijk negatief is. Hij vraagt om een reactie.

Mevrouw **Witsen Elias** is heel tevreden met het rapport. Ze vraagt wat er gebeurt als de raad vaker en beter wordt geïnformeerd. Je kunt immers niet zomaar grond verkopen; wellicht moet het Grondbedrijf voortaan voorzichtiger zijn om grond aan te kopen. De raad dient vaker te worden geïnformeerd aan de voorkant bij het voornemen tot aankoop van gronden.

De heer **Nederhof** merkt op dat hij met nog drie raadsleden bij de Rekenkamercommissie is geweest; de input van slechts vier raadsleden was eigenlijk niet representatief voor de raad en dat is jammer. De raad was niet geïnformeerd, maar in de nota stond dat de grond verkocht moest worden. Alles verkopen doe je als laatste redmiddel, in zijn optiek, maar dat stond wel in de nota. Daar is uitgebreid over gesproken met de Rekenkamercommissie. Er is een smalle basis van kennis aanwezig bij het ambtelijk apparaat en hij vraagt wat de aanbevelingen op dit punt zijn, want dit is een kwetsbare situatie. Eén enkele persoon bij het Grondbedrijf weet eigenlijk alles en als die vertrekt, is de kennis voor 50-80 procent verdwenen. Het OCD hoort daar meer in thuis te zijn.

Mevrouw **De Smoker** merkt op dat het OCD hier los van staat. Als er slechts één persoon is die de kennis in zijn hoofd heeft, dan moetje zorgen dat die kennis bij het Grondbedrijf meer verankerd wordt.

De heer **Nederhof** antwoordt dat de hoofdvraag blijft of de informatievoorziening voldoende was voor de kaderstellende rol en over het algemeen is het antwoord ja. Aan de andere kant is er veel tekst in het rapport over 2006-2009; hij vindt dat een beetje bladvulling en wil liever actuele, adequate informatie waar hij meer mee kan.

Mevrouw **de Klerk** vraagt wat de heer Nederhof dan precies verwacht.

De heer **Nederhof** wil meer informatie vanaf 2009 tot heden; het hele stuk daarvoor is niet interessant.

Mevrouw **De Smoker** merkt op dat de heer Cransveld al aangaf dat er vanaf 2006 is gekeken omdat grondbeleid nu eenmaal een beleid is van lange adem. Ze begrijpt niet dat de heer Nederhof alleen een momentopname wil zien vanaf 2009.

De heer **Nederhof** antwoordt dat hij dat niet heeft gezegd. Hij wil als raadslid liever adequate cijfers zien. Toen de crisis begon is de zaak in rep en roer geraakt en toen had de raad heel veel informatie nodig. Dat er gewerkt is vanuit het archief, is voor hem als raadslid minder interessant. Hij ziet liever informatie over vanaf het moment dat de crisis begint en waar je naartoe moet in de vorm van aanbevelingen.

Mevrouw **De Smoker** merkt op datje toch vanuit een nulfase moet starten om aan te geven wanneer de crisis begon. Daar kun je ook van leren.

Mevrouw **de Klerk** merkt op dat er diverse kernvragen zijn geformuleerd en de Rekenkamercommissie heeft aan de hand van een stuk geschiedenis aangetoond waar de problematiek ligt. Je kunt niet beginnen in 2010, omdat er een opbouw in zit. Als de heer Nederhof problemen heeft met de veelheid aan informatie, zou hij zich ook kunnen beperken tot het lezen van de conclusies en aanbevelingen. Het is een helder en duidelijk stuk, ze is er erg tevreden over en ze sluit zich verder aan bij de opmerkingen van mevrouw De Smoker.

De heer **Van der Kruijff** merkt op dat ook het CDA dit een duidelijk rapport vindt; het is ook duidelijk waar nog verbeteringen mogelijk zijn. Op een aantal punten scoort Dordrecht een dikke voldoende ten aanzien van het neerzetten van de beleidskaders. Met betrekking tot risicomanagement idem en met betrekking tot de informatieverstrekking over de in exploitatie genomen gronden ook. Een leerpunt is de gronden die ooit zijn aangekocht, maar die nog niet in exploitatie zijn genomen: de strategische voorraad. Er zitten ruimtelijke inrichtingsdoelen achter die aankopen. Hij vraagt of ook is onderzocht in welke vorm de gronden nog steeds bijdragen aan het bestaande beleid, of dat er gronden zijn waarvan niet duidelijk is waarom de gemeente die nog steeds in eigendom heeft, tegen hoge kosten.

De heer **Cransveld** merkt op richting mevrouw De Smoker dat er 60 miljoen aan strategische grondvoorraad is waar de raad nooit bij stil staat. Dat klopt wel, volgens hem. Het weerstandsvermogen van de stad wordt op een andere manier berekend dan dat van het Grondbedrijf; hij pleit voor één rekenmethodiek zodat vergelijken mogelijk is. Bij het Grondbedrijf worden voorzieningen meegenomen in het berekenen van het weerstandsvermogen en dat is pertinent onjuist, omdat een voorziening per definitie al een claim in zich heeft. Zo'n voorziening neem je dan eigenlijk twee keer mee, en je kunt je euro uiteraard maar één keer uitgeven. Voor het weerstandsvermogen zal hij geen uitspraak doen, maar hij constateert wel dat de raad een norm heeft vastgesteld tussen 1 - 1,4 en dat zou dan het streven moeten zijn. Die norm kan als objectief gezien worden. Wat de risico's van de niet in exploitatie genomen gronden betreft; het is heel belangrijk om ten aanzien van die strategische voorraad de raad te betrekken bij alternatieven en hij weet niet of dat in voldoende mate gebeurd is. Zonder alternatieve voorstellen is het voor de raad heel lastig discussiëren over die strategische voorraad. Het is lastig te beoordelen of de in de vertrouwelijke bijeenkomsten gegeven informatie kwalitatief genoeg is; de Rekenkamercommissie heeft die bijeenkomsten niet bijgewoond, maar het is wel conform de kaders die de raad heeft gesteld.

De Rekenkamercommissie heeft wel kennis kunnen nemen van de vertrouwelijke stukken en de conclusie is dat de informatie conform de beleidskaders is. De vraag van de heer Veldman of de informatie kwalitatief van aard is, zou eigenlijk gelinkt moeten worden aan de kaders die de raad zelfgesteld heeft.

De heer **Veldman** merkt op dat zijn vraag gaat over of het onder de gegeven omstandigheden voldoende was.

De heer **Cransveld** antwoordt dat dat lastig is, omdat omstandigheden in de loop der tijd enorm veranderd zijn. Hij merkt op dat het dus verstandig is dat de raad heel kritisch volgt of de informatie past bij de situatie op het moment dat die informatie gegeven wordt. Stellen dat de informatie niet goed genoeg was, gaat te ver.

De heer **Veldman** merkt op dat het woord misleidend is gebruikt in het rapport. Dat is een hele zware uitspraak.

De heer **Cransveld** merkt op dat dat slaat op een grafiek waarin informatie staat die is gebaseerd op een risicoloze wereld. Als je op die manier informatie gaat geven, dan is dat een vrij fictieve situatie en daarmee is de informatie minder betrouwbaar en niet reëel. Maar dat is een incidentele constatering.

De heer **Kerseboom** vult aan dat een grafiek met de titel "verwacht verloop weerstandscapaciteit" is opgenomen. Doorvragen leerde dat het niet een verwacht verloop was, maar eerder een "als alles meezit". Dan klopt de kop niet. Als raadslid kun je dat niet weten op basis van de nota. Daarom is dit geduid als misleidend, al is het misschien niet per se zo bedoeld. Maar het geeft geen reëel beeld. Je suggereert als Grondbedrijf iets watje hoopt, maar niet watje eigenlijk echt verwacht.

De heer **Romijnsen** merkt op dat hij die discussie herinnert. In deze tijd van crisis zei men in 2011: we zijn er bijna uit. Dan kan de prognose best gunstig uitvallen, terwijl het in 2012 weer helemaal inzakte met de huizenverkoop.

De heer **Kerseboom** antwoordt dat de grafiek uit 2012 is. De toelichting staat op blz. 48 en daar staat: er doen zich geen risico's voor en alle projecten ontwikkelen zich volgens verwachting. Dat was in 2012 al niet heel reëel.

De heer **Cransveld** vult aan dat de grafiek ook niet strookt met de tekst die verderop in die paragraaf gehanteerd wordt. Richting mevrouw Witsen Elias merkt hij op dat hij vraag wat er gebeurt als de raad vaker geïnformeerd zou worden, niet helemaal begreep. Mevrouw **Witsen Elias** merkt op dat het een log apparaat is en dat ze zich afvraagt of vaker de raad informeren enig verschil maakt. Ze hoopt dat er goede ambtenaren zitten die daar wijs mee omgaan.

De heer **Cransveld** merkt op dat de raad zelf verantwoordelijk is voor de frequentie en kan dat zelf regelen als het te weinig is.

De opkomst van de informatiebijeenkomst was inderdaad enigszins teleurstellend; die constatering deelt hij. Een smalle basis bij het ambtelijk apparaat; veel vragen die gesteld werden aangaande het grondbeleid kwamen vaak uit bij een en dezelfde ambtenaar. Als dat een kwetsbaarheid in de organisatie is, kan dat zo zijn. Te veel tekst over 2006-2009 in het rapport moet gezien worden in de lange looptijd die exploitaties vaak hebben. Er is specifiek onderzoek gedaan naar de periode 2009-2011; die is vrij kort in de lange looptijd van de exploitaties en dat betekent toch datje af en toe een jaartje of wat daarvoor moet gaan zitten om een aanknopingspunt te vinden. De nota risicomangement dateert bijvoorbeeld uit 2006 en als je daar iets zinnigs over wilt zeggen, dan moetje teruggaan naar 2006. Hij dankt het CDA voor het compliment voor het heldere rapport. Beleidskaders risicomangement zijn goede punten; die constatering is terecht, zeker waar het de nota Risicomangement en weerstandsvermogen uit 2013 betreft.

Of strategische gronden bijdragen aan het beleidsdoel is niet expliciet onderzocht; het is ook hier heel zinvol om alternatieven aan de raad voor te leggen, zodat de raad dat zelf kan bepalen en die alternatieve voorstellen worden wel eens gemist.

Er is niet gecontroleerd of gronden verkocht zijn als ze niet meer bijdragen aan het doel. De term "zicht op ontwikkeling" betekent dat gronden in voorraad gehouden kunnen worden. Dat is natuurlijk een vrij subjectieve term. Die term zou goed gemotiveerd moeten zijn en wat de Rekenkamer wel tegenkwam, is dat die motivatie niet overal even sterk was. Voorbeelden daarvan wil hij wel opzoeken voor de heer Van der Kruijff.

De heer **Nederhof** merkt op bij interruptie dat je wel kopers moet hebben als je grond wilt verkopen.

De heer **Cransveld** merkt op dat gemeenten nog maar zelden grondprijzen verlagen, volgens een accountant in een artikel in Binnenlands Bestuur en verkoop hangt natuurlijk sterk samen met de prijs die je voor je grond wilt hebben.

De heer **Nederhof** merkt op dat je een actief verkoopbeleid kunt voeren, maar er is in zijn optiek weinig te verkopen, tenzij tegen een lage prijs. Dan kun je ook besluit en om even te wachten en de rente maar te pakken; je kunt ook de rente verlagen naar 2% in plaats van 4%. Dat scheelt 1,2 miljoen.

Mevrouw **De Smoker** merkt op dat je die afweging met zijn allen maakt. Zo is gebouw de Holland aangekocht en te koop gezet. De prijs is verlaagd en de raad is daar gewoon over geïnformeerd. Maar daar is ook duidelijk een bord te koop op gezet.

De heer **Cransveld** merkt op richting de heer Van der Kruijff dat in 2008 is geconstateerd dat de verkoop van de kavels Amstelwijck noord stagneerde. De daarop volgende heroriëntatie heeft er toe geleid dat een aantal kavels niet meer tot de exploitatie behoorden. Het paradoxale is dat die wel zijn toegevoegd aan de strategische grondvoorraad.

De heer **Romijnsen** merkt op dat de grafiek de stand gaf van eind 2011. Toen was iedereen van mening dat de crisis in 2012 opgelost zou zijn. Het Grondbedrijf heeft in zijn optiek daarom niet echt misleidende informatie gegeven.

De heer **Kerseboom** merkt op dat de vraag is of de informatie actueel was en/of niet te rooskleurig. In het rapport wordt er op gewezen dat zo lang je geen onderzoek doet naar wat je grond op dat moment waard is, je geen reden hebt om af te waarderen. Dat is wellicht een wat perverse prikkel om niet al te actief te onderzoeken wat de waarde van de grond zou zijn. Door het college is bij Amstelwijck Noord een onderzoek toegezegd naar de ontwikkelingsmogelijkheden; dat onderzoek is vervolgens niet gedaan. Dan is het ook aan de raad om te reclameren, maar iedereen heeft er belang bij dat niet blijkt dat die gronden eigenlijk misschien veel minder waard zijn geworden en dat je dus moet afboeken.

De Rekenkamer zegt niet dat het bij het college ligt of bij de raad, maar constateert wel dat er toezeggingen zijn gedaan om het zicht op die ontwikkelingen boven water te krijgen. Als je dat had gekregen, dan had je misschien een ander besluit genomen.

De heer **Romijnsen** merkt op dat de raad al een jaar vraagt om de grondexploitatie van de Stadswerven, maar die is er nog steeds niet. Je kunt wel afboeken, maar je kunt jezelf ook arm afboeken.

De **voorzitter** merkt op dat die keuzes vooral politiek zijn. De Rekenkamer heeft constatering gedaan die objectief zijn; de politiek gaat daar volgende week in de raad wat van vinden. Hij dankt voor de inbreng en sluit de vergadering.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE D.D. 18 JUNI 2013
Fysieke leefomgeving (Ruimtelijke ordening)

VASTSTELLEN BESTEMMINGSPLAN ZEEHAVENS (1064913)

Voorzitter: de heer Klous
Secretaris: mevrouw Lagerveld
Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Aanwezig:
De heer Tazelaar, VSP
Mevrouw Heijmans, PvdA
Mevrouw Hovius, VVD
De heer Hoogerduijn, ChristenUnie/SGP
De heer Tiebosch, D66
De heer Van der Kruijff, CDA
Mevrouw Ruisch, GroenLinks
De heer Nederhof, BETER VOOR DORDT

Namens het college is aanwezig wethouder Sleeking.
Namens de ambtelijke organisatie is aanwezig de heer Hoff.

De **voorzitter** opent de vergadering.

Wethouder **Sleeking** merkt op dat na het sprekersplein is gekeken naar vier aspecten die zijn ingebracht door Zethameta. Dit betrof geluidsschermen van tien meter hoog, de toegekende geluidsruimte, de geluidsruimtetabel en de regeling voor meldingsplichtige bedrijven en verwaarloosbaar geluid. Aangezien de bouwhoogte 15 meter kan zijn, is besloten om ook een geluidsscherm van tien meter toe te staan; dit wordt via een afwijkingsregeling geregeld. Met betrekking tot het geluidsbudget stelt Zethameta dat het bestemmingsplan de bestaande geluidsrechten niet waarborgt. In samenwerking met de Omgevingsdienst is een controle uitgevoerd en gebleken is dat Zethameta op dit punt gelijk heeft; er is een te laag geluidsbudgetvoordeelgebied P opgenomen en het voorstel is dan ook om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen met een nieuwe tabel voordeelgebied P.

De geluidsruimtetabel is op onderdelen herzien; daar was wat misverstand over. De definitieve tabel is ook gepubliceerd geweest als onderdeel van het ontwerp bestemmingsplan en daarop zijn de zienswijzen ingediend. Het college stelt voor dit inspreekpunt niet verder te honoreren. Ten aanzien van de regeling voor meldingsplichtige bedrijven en voor verwaarloosbaar geluid wordt opgemerkt dat die al vele jaren in de praktijk wordt gehanteerd zonder problemen, met als gevolg minder regellast voor bedrijven en overheid. Die regeling van verwaarloosbaar geluid is ook een resultaat van de samenwerking tussen Omgevingsdienst, gemeente, Kamer van Koophandel en Werkgevers Drechtsteden en is bedoeld om "flauwekul-geluid" te voorkomen zonder daarbij geluidruimte weg te geven en in de problemen te komen met de totaal beschikbare geluidruimte. Het voorstel is dus om de eerste twee punten van de inspreker te honoreren en de twee andere niet. Het Zeehavenbedrijf heeft gevraagd naar de bouwmogelijkheden. Ook dat is opnieuw bekeken. Ook hier zijn stedenbouwkundig bekeken geen goede argumenten om het verzoek te weigeren, dus ook hier wordt voorgesteld alsnog een bebouwingspercentage van 80% en een hoogte van 15 meter toe te staan, in de vorm van een addendum bij het bestemmingsplan.

Mevrouw **Heijmans** merkt op dat zij naar aanleiding van het sprekersplein per mail aan de wethouder gevraagd heeft om een reactie op de zienswijzen. Voor een deel is dat met de beantwoording door de wethouder afgewikkeld; er resteren nog enkele vragen.

Zethameta heeft voorgesteld om bij de wijze van vastleggen van de geluidrechten een aanvulling op artikel 20 te geven; ze vraagt wat daar mee gebeurt. Het Zeehavenbedrijf sprak ook over 15 meter uit de as van de weg; daar heeft ze niets over gehoord. Het bevreemdt haar dat er in april 2013 nog wel een bouwvergunning voor is verleend. Vanuit de **ambtelijke organisatie** wordt opgemerkt dat de aanvraag was ingediend onder de werking van het oude bestemmingsplan; het nieuwe plan was nog niet in procedure en op basis van het oude plan moest het worden vergund. Mevrouw **Heijmans** vraagt waarom er geen nota van uitgangspunten is geweest, voorafgaand aan het bestemmingsplan en waar de bijlagen zijn waar naar wordt verwezen. Die heeft ze niet aangetroffen op het RIS.

De heer **Tiebosch** sluit zich aan bij mevrouw Heijmans.

Mevrouw **Hovius** dankt voor het oplossen van de diverse punten die naar voren zijn gekomen bij het sprekersplein.

De heer **Tazelaar** merkt op dat zijn fractie verheugd is dat er activiteiten ontplooid gaan worden in de haven. De beantwoording door de wethouder stemt zijn fractie positief.

De heer **Hoogerduijn** merkt op dat zijn fractie kan instemmen met het voorstel, mede gelet op de inbreng van de wethouder. Hij vraagt wat Zethameta vindt van het niet honoreren van enkele punten uit hun zienswijze. Met betrekking tot de Zeehaven vraagt hij de wethouder of er een oplossing te bedenken is en hij is blij met de positieve reactie van de wethouder aan het begin van de vergadering. Toen het bestemmingsplan Dubbeldam werd besproken, werd duidelijk dat de verzoeken via de inspraak niet konden worden gehonoreerd om juridische redenen. Hij vraagt zich af waarom dat nu geen punt is en stelt voor om aan te geven wat het verschil is. Het moet duidelijk zijn wat er wel en niet kan. Vooral 's nachts is er bij de zeehavens overlast van geluid, bijvoorbeeld in de richting van Krispijn; zijn fractie vraagt of daar een oplossing voor is en hoe het staat met de handhaving.

De heer **Van der Kruijff** merkt op dat het CDA het prettig vindt dat het bestemmingsplan is vastgesteld in samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam en dat er goed wordt geluisterd naar de argumenten van de bedrijven in het gebied. Er is een open en oplossingsgerichte houding; dat perspectief wordt ook gezocht met dit bestemmingsplan, te weten versterking van de functie van de zeehavens. In het verleden is uitgebreid gediscussieerd over geluidzones; destijds was het heel complex en bepaalde gebieden konden daardoor geen functie krijgen. Nu lijkt alles geregeld te zijn en past alles er in. Hij vraagt om een toelichting hoe dat mogelijk is.

Mevrouw **Ruisch** merkt op dat er enthousiast is ingezet op de zeehaven. Haar fractie is over het algemeen heel tevreden over de wijze waarop de zienswijzen nu zijn verwerkt. "De toepassing van de bestemmingsregels uit dit bestemmingsplan kan niet tot gevolg hebben dat ten nadele van bedrijven wordt afgeweken van geluidbudgetten die ten tijde van de ter inzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan aan die bedrijven waren toegekend." is een wezenlijke tekst; die zou je op kunnen nemen en ze vraagt de wethouder om daar op te reageren. Bij het ontwerpbesluit 7.g., eerste bullet gaat het over bedrijfsactiviteiten en daar wordt genoemd de afvalstoffenopslag of -overslag. Het trauma Derde Merwedehaven maakt dat haar fractie nadrukkelijk aandacht vraagt voor het toezicht hierop.

De heer **Nederhof** sluit zich aan bij de gestelde vragen en is blij met de toelichting van de wethouder ten aanzien van de zienswijzen.

Wethouder **Sleeking** merkt op dat is gevraagd naar een nota van uitvoering. Er is een Masterplan revitalisering Zeehavens vastgesteld; daarin zijn ook de uitgangspunten opgenomen die ten grondslag liggen aan dit bestemmingsplan en daarom is dat niet

meer afzonderlijk gedaan, maar dat had misschien even worden opgenomen. De bijlagen die kennelijk niet beschikbaar waren zullen via de griffie alsnog goed worden aangehaakt, want dat was wel de bedoeling. Het betreft volgens mevrouw **Heijmans** de geluidverkaveling en de flora en fauna onderzoeken, de milieu onderzoeken, de geluid onderzoeken en het advies van de Veiligheidsregio. De link werkte waarschijnlijk niet; alles ligt overigens ook ter inzage. Het betreft een bedrijventerrein en een industriegebied; dat is stedenbouwkundig gezien toch iets anders als bijvoorbeeld de historische binnenstad. Hij vindt het ook niet zo gek dat hier gekeken wordt naar de verzoeken die van de bedrijven komen om met elkaar te zoeken naar flexibiliteit in het bestemmingsplan. Waar mogelijk is dat gehonoreerd. Het is natuurlijk gek dat als je in april een bouwvergunning afgeeft voor een kavel met een bouwgrens van ongeveer tot aan het trottoir, je vervolgens in het nieuwe bestemmingsplan eigenlijk daar op terugkomt, waarbij je dan ook in de praktijk feitelijk gezien een rare situatie zou krijgen. Dit is dus een logischer oplossing, nu dat toch eenmaal is gehonoreerd. Mevrouw **Ruisch** merkt op dat het stedenbouwkundig zelfs een betere oplossing is; het beeld is veel rustiger.

Wethouder **Sleeking** merkt op dat er ook is gevraagd naar de afvalstoffenopslag en -overslag die op dit bedrijventerrein ook aan de orde is. Eerder is gevraagd naar de opslag van het ziekenhuisafval en daar is tot nu toe geen gebruik van gemaakt. Dat is eigenlijk wel geruststellend. Er wordt ook gezocht op het terrein van HVC om te voorkomen dat deze locatie voor ziekenhuisafvalopslag behoeft te worden gebruikt, maar dat komt een andere keer terug. De bedrijven moeten voldaan aan de voorwaarden zoals opgenomen in de vergunning en daar vindt toezicht en zo nodig handhaving plaats. De heer Hoogerduijn vroeg naar de behandeling van het bestemmingsplan Dubbeldam. Het voorstel dat daar werd ingebracht viel helemaal buiten de termijn van de inspraakprocedure met betrekking tot Dubbeldam. Verder liepen daar al bezwaarprocedures tegen het mogelijke bouwplan en was het de verwachting dat bezwaarmakers daar ook werk van zouden gaan maken; dan loop je groot risico dat het bij de Raad van State sneuvelt. Dat is hier van een andere orde, omdat deze inspraakreacties binnen de reguliere termijn zijn binnengekomen en ook als zodanig behandeld.

De heer **Hoogerduijn** merkt op bij interruptie dat de verwachting dat er geen bezwaren zullen zijn, dus toch wel een belangrijk criterium is als er via een sprekersplein iets veranderd wordt.

Wethouder **Sleeking** merkt op dat je dan in ieder geval meer vertrouwen kunt hebben dat een bestemmingsplan stand houdt. Als er daarentegen al een bezwaarprocedure loopt, dan is het risico erg groot dat het onderuit gehaald wordt.

De heer **Hoogerduijn** meent dat het goed is om in voorkomende gevallen dit goed duidelijk te hebben met elkaar: wat kan er wel en wat kan er niet en waarom?

Wethouder **Sleeking** vindt dat een goed aandachtspunt. Met betrekking tot de geluidsproblematiek vanuit de zeehaven naar omliggende woonwijken is soms sprake van piekbelasting. Het blijft bij geluidruimte in veel gevallen een kwestie van maatwerkoplossingen, waarmee de problemen uit het verleden in ieder geval voor een deel getackeld lijken te zijn. Soms gaat het echt om hele kleine aanpassingen, zoals onlangs bij de Staart.

De heer **Hof** vult aan. De punten van Zethameta die nu gehonoreerd worden, het geluidbudget voor het bedrijf en de hoogte van de geluidsschermen, zijn van direct groot belang voor Zethameta. Artikel 20 betreft de regeling voor meldingsplichtige bedrijven en verwaarloosbaar geluid; die is heel technisch en daarover verschillen zelfs geluidmensen nog wel eens van mening, maar de strekking is dat Zethameta bezorgd is dat het totaal in de knel komt als je heel veel hele kleine stukjes geluid weggeeft aan andere bedrijven. De gemeente heeft er naar gekeken en is van mening dat die kleine stukjes geen probleem zullen geven, maar dat neemt de bezorgdheid niet weg. Met het systeem van zonebeheer wordt nu zes of zeven jaar gewerkt en dat verloopt zonder knelpunten. De belangrijkste punten van Zethameta zijn hier mee opgelost. De geluidproblematiek begon eind 2004; een belangrijk instrument is het opstellen van een zonebeheerplan geweest waarin de geluidruimte werd verdeeld onder de bedrijven in Dordrecht en

Zwijndrecht. Dat systeem heeft goed gewerkt. De geluidruimteverdeling is nu voor het eerst vastgelegd in het bestemmingsplan, een steviger basis dan het zonebeheerplan. Daarmee is de problematiek opgelost, maar zo'n reactie van Zethameta laat wel zien dat het nog steeds spannend is. De geluidruimte is beperkt in het gebied, maar tot nu toe zijn de problemen oplosbaar gebleken. Het luistert echter vrij nauw; er is niet veel te vergeven. De overgangsregeling voor geluid zit er wel in; dat is artikel 20.2.4., bestaand geluidbudget. Als je nu meer vergund hebt dan op grond van het bestemmingsplan beschikbaar is, dan zul je je best moeten doen om te voldoen aan het bestemmingsplan, maar er zit wel een soort overgangsrechtbescherming in.

De heer **Hoogerduijn** vraagt nogmaals naar de geluidsoverlast in Krispijn, met name 's nachts.

De heer **Hof** antwoordt dat de overlast eigenlijk altijd piekgeluid betreft. Geluidruimte is altijd een gemiddeld geluidniveau; pieken regel je daar eigenlijk niet in. Piekgeluid is geregeld in de vergunning van bedrijven. Voor de Zeehaven zal het met name gaan om piekgeluid, afkomstig van het laden van zeeschepen, bijvoorbeeld met schroot. Dat maakt veel herrie. Voor dat soort activiteiten zijn voorschriften in de vergunning opgenomen. Naar aanleiding van klachten kan er worden gecontroleerd en indien nodig ook gehandhaafd. Dat zit met name in gedrag. Van de kraanmachinist wordt dan enige discipline gevraagd.

De heer **Hoogerduijn** dankt voor het antwoord. Hij stelt voor nog eens te kijken naar het aspect handhaving.

Mevrouw **Heijmans** dankt voor de beantwoording. In de collegearrousel werd een mededeling gedaan over het bestemmingsplan Staart en het verzoek is om die hier te herhalen, zodat het is vastgelegd in een raadpleegbaar verslag. Er zijn veel bestemmingsplannen achter elkaar vastgesteld in verband met de datum van 1 juli; voor het bestemmingsplan Derde Merwedehaven is dat volgens haar niet meer mogelijk.

Wethouder **Sleeking** merkt op dat Slurink een presentatie heeft gegeven in bijzijn van een vertegenwoordiger van Shell. In principe staat het college er positief tegenover en wil dit op een constructieve manier gaan beoordelen. Het kan niet meer in het huidige bestemmingsplan en vergt dus een bestemmingsplanwijziging, omdat er verschillende milieuaspecten aan verbonden zijn die zorgvuldig getoetst moeten worden. Het gaat niet alleen om het depot en het bunkerstation, maar ook om de aanvoerroute. Volgens de Structuurvisie is het op dit moment niet mogelijk om een dergelijke installatie toe te voegen, maar aan Slurink is toegezegd om te bekijken of dat mogelijk gemaakt kan worden. Het college ziet ook wel de grote voordelen van een LNG faciliteit. Er is er nog maar één, in Rotterdam. Slurink heeft een goede naam opgebouwd en het zou mooi zijn als dit mogelijk zou blijken.

De heer **Tiebosch** merkt op bij interruptie dat in de Drechtsteden de ruimtelijke visie is besproken; met name is daar het belang van LNG voor de Drechtsteden benoemd en hij vraagt het college aan te geven op welke locaties hier in de toekomst eveneens plaats voor zou zijn.

Wethouder **Sleeking** antwoordt dat het de vraag is of dat noodzakelijk is. Het gaat om kleine aantallen binnenvaartschepen die er gebruik van zullen maken. Hij heeft wel gevraagd om de ontwikkeling in de Drechtsteden goed kort te sluiten, opdat dit hetzelfde spoor gaat volgen. Er is vanuit de commissie gevraagd om een onderzoek om de spoorbrug over de Beneden- en Merwedehaven, de Baanhoekbrug danwel de spoorbrug over het Wantij geschikt te maken als calamiteitsroute. Die discussie loopt al zo'n 20 jaar en het lijkt hem een goede zaak om dit onderzoek nu echt uit te laten voeren om te bezien wat de mogelijkheden zijn. Voor het eind van dit jaar wordt de raad nader geïnformeerd.

Met betrekking tot de Derde Merwedehaven is er nu nog een bestemmingsplan; er is geen risico, omdat dit niet voor 1 juli hoeft te worden vastgesteld.

Mevrouw **Heijmans** merkt op dat wel gelezen te hebben in de nota.

De heer **Hof** merkt op dat in de afspraken met betrekking tot de vervroegde sluiting een termijn van drie jaar is afgesproken; dat is begin 2014. De deadline 1 juli heeft consequenties als er geen bestemmingsplan is, maar dat is er in dit geval wel. Dat blijft gelden. Je zou een risico lopen omdat je geen leges meer kan innen, maar het huidige bestemmingsplan Derde Merwedehaven biedt geen nieuwe bouwmogelijkheden. Dus in beide gevallen loopt de gemeente geen risico en is er voldoende tijd. Bestemmingsplannen van vóór 1965 vervallen; bestemmingsplannen van na 1965 blijven gelden, maar je mag geen leges meer heffen.

De heer **Hoogerduijn** merkt op dat hij had begrepen dat het bestemmingsplan Start op 25 juni in de raad aan de orde zou komen als bespreekstuk en hij vraagt of dat nog nodig is.

Wethouder **Sleeking** antwoordt dat hij heeft geprobeerd antwoord te geven op de gestelde vragen; als de toezeggingen voldoende zijn, zou het als de raad dat wenst, geagendeerd kunnen worden als hamerstuk.

Mevrouw **Heijmans** stelt voor om het als bespreekstuk op de agenda te laten staan; als er niets meer over te zeggen valt, zal dat ook niet gebeuren.

De **voorzitter** constateert dat het bestemmingsplan Zeehavens voldoende is besproken. Hij sluit de vergadering.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE D.D. 18 JUNI 2013
Sociale leefomgeving (Werk en inkomen)

INDIENEN ZIENSWIJZE ONTWERP BEGROTING 2014, CONCEPT JAARREKENING 2012 EN HET LIQUIDATIEPLAN VAN DE GR DRECHTWERK (1073259)

INDIENEN WENSEN EN BEDENKINGEN INZAKE DE BEGROTINGSWIJZIGING 2013 DRECHTWERK (1026637)

Voorzitter: de heer Riet
Secretaris: de heer Vooren
Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Aanwezig:
Mevrouw Rusinovic, PvdA
De heer Staat, ChristenUnie/SGP
De heer Karapinar, GroenLinks
De heer Bevers, VVD
De heer Schuiten, D66
De heer Van Antwerpen, BVD
De heer Heijkoop, CDA

Namens het college is aanwezig wethouder Van de Burgt
Namens de ambtelijke organisatie is aanwezig de heer Leemans

De **voorzitter** opent de vergadering. Na enig overleg wordt besloten beide stukken gelijktijdig te behandelen.

De heer **Schuiten** merkt op dat het financiële beeld van Drechtwerk op dit moment niet goed is, maar dat de integratie in de Drechtsteden kansen biedt om de efficiency te verbeteren. De belangrijkste vraag is hoe de plannen zoals eerder bedacht nog passen in de nieuwste ontwikkeling van een sociaal akkoord; dat brengt allerlei onzekerheden met zich mee. Hij vraagt of dit het integratieplan zou kunnen gaan dwarsbomen in de komende tijd en hoe daar mee omgegaan wordt.

De heer **Bevers** merkt op dat hem dat doet denken aan de vorming van de werkbedrijven zoals genoemd in het sociaal akkoord, voor het aan het werk helpen van mensen met een arbeidshandicap. Dat is volgens hem juist heel erg in lijn met de beweging die is ingezet met het samengaan van de SDD en Drechtwerk tot een soort van gemeentelijk werkbedrijf. Hij is nieuwsgierig of de wethouder dat ook zo ziet en zo ja, hoe de positie van de werkgevers daarbinnen gezien kan worden.

De heer **Karapinar** merkt op dat het stuk eigenlijk niet behandelbaar is, maar er staan deadlines in die gehaald moeten worden. Bij elk onderwerp staat aangegeven wat er niet in meegenomen is; je kunt er dus weinig over zeggen. Drechtwerk opheffen en onderbrengen in een gemeenschappelijke regeling Drechtsteden is wat GroenLinks betreft een goede richting, maar de plannen worden afgewacht. Het budget van 426.000 euro wordt gereserveerd voor de ontwikkeling van de nieuwe organisatie; dat is prima. Maar er staat ook iets over het boventallig personeel en de vraag is wat er met die mensen gebeurt en of dat frictiekosten met zich mee zal brengen. Het is jammer, alhoewel wel begrijpelijk, dat er in het stuk weinig aandacht is voor de cliënten zelf. De positie van die mensen moet heel goed gewaarborgd worden in de nieuwe plannen. Hij hoort graag een toelichting van de wethouder daarop. Eigenlijk wordt gevraagd om zienswijzen in te dienen, terwijl bij het voorstel wordt aangegeven: liever geen zienswijzen. GroenLinks is het wel eens met de zienswijze onder punt 3 en wil Drechtwerk dringend verzoeken om zo snel als mogelijk de financiële effecten van de

liquidatie en overgang van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden inzichtelijk te maken. Dat is het belangrijkste, en ook de cliënten zelf.

De heer **Bevers** vraagt de wethouder of Drechtwerk niet wordt overvraagd met deze zienswijze. Het is immers nog maar de vraag wat je gaat doen, ook in relatie tot die waardering en of je dat wel inzichtelijk kan maken, omdat je niet weet welke koers je gaat varen.

De heer **Staat** merkt op dat de fractie ChristenUnie/SGP zich ook kan vinden in de richting die gekozen is in het visiedocument, afgelopen voorjaar. Hij sluit zich aan bij de woordvoering van de heer Karapinar. Zijn fractie vraagt of er al iets bekend is over de forse investeringen in de gebouwen aan de Kamerlingh Onnesweg.

De heer **Van Antwerpen** merkt op dat de huisvesting een hoge kostenpost is. Hij vraagt hoe daar op ingezet wordt en hoe lang het huurcontract nog loopt. Met betrekking tot het liquidatieplan leest hij dat er nog een uitwerking moet plaatsvinden van de consequenties voor het personeel en zijn fractie wil aandringen op spoed; de mensen zitten al lang genoeg in onzekerheid. Het positieve resultaat van de jaarrekening 2012 bedraagt 426.000 euro en er wordt voorgesteld dit ten gunste van bestemmingsreserves te laten komen; zijn fractie kan die lijn volgen gezien de transitie. Maar het voorstel is ook gedaan om boventallig personeel te doen afvloeien; daar is in het verleden een ruime voorziening voor getroffen en hij vraagt zich af of daar extra middelen naartoe zouden moeten. Met betrekking tot de begrotingswijziging 2013 merkt hij op dat de kostenorder van de gemeente in 2012 met 4,5 ton is overschreden als gevolg van inleen van personeel. Zijn fractie heeft diverse keren aangegeven dat er zoveel als mogelijk door de mensen zelf zou moeten gebeuren en het feit dat er extra mensen ingeleend worden is dan niet prettig. Hij vraagt om uitleg. Hij vraagt of er is gekeken naar samenwerking met de SDD om werkervaringsplaatsen te gebruiken in die periode.

Wethouder **Van de Burgt** merkt op dat het financiële lange termijn perspectief niet goed is; er is sprake van een aflopende subsidie en er is geen instroom op termijn, waardoor omzetverlies optreedt. Integreren in de SDD biedt kansen; financieel gezien kun je dat niet zo één op één zeggen. Eerst zal bekeken moeten worden wat het invlechten betekent bij de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden en wat dat financieel betekent. De overhead van Drechtwerk is een andere overhead dan die van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden, dus hij wil wel inzicht hebben in wat dat doet met het invlechten van personeel en leiding. Dus het biedt kansen ten aanzien van het samengaan van regelingen, maar gekoppeld aan financiën moet er eerst meer inzicht zijn.

De heer **Karapinar** merkt op dat het dus ook best kan tegenvallen met de financiën.

Wethouder **Van de Burgt** antwoordt bevestigend. Hij denkt dat het perspectief op grond van de regelgeving van het rijk negatief te duiden is. Het onderbrengen bij de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden vraagt een andere positie binnen de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden. De overhead zal een kostenpost zijn die daar in meeloopt.

De heer **Schuiten** merkt op dat hij zich kan voorstellen dat het voor de financiële positie van de Drechtsteden niet meteen positief is, maar voor gemeenschappelijke regeling Drechtsteden en Drechtwerk als geheel neemt hij aan dat er wel schaalvoordelen en efficiencyvoordelen optreden.

Wethouder **Van de Burgt** antwoordt dat je mogelijkheden creëert voor de medewerkers van Drechtwerk, maar qua bedrijfsvoering vraagt hij zich af hoe dat gaat uitpakken. Dat wordt inzichtelijk gemaakt.

De heer **Bevers** merkt op dat het huurcontract nog lang doorloopt. De WSW bouwt af, dat is een vast gegeven. Dan heb je dus een hele dure infrastructuur waar steeds minder WSW-ers zullen rondlopen. Dat is een feit, maar hij gaat er toch van uit dat het pand een veel bredere bestemming zal gaan krijgen.

Wethouder **Van de Burgt** merkt op dat die kansen er zijn in de regelgeving met betrekking tot de Participatiewet. Voor de doelgroep 2 en 3 zijn er kansen om ook de huisvesting te benutten. Het contract loopt nog zo'n 26 jaar. Toen huisvesting een

probleem was, is er gekozen voor een langjarige oplossing waarbij de investeringen zijn verdisconteerd in de huur. Sinds hij aangetreden is als wethouder, heeft hij samen met het Vastgoedbedrijf geprobeerd nieuwe afspraken te maken, maar dat is niet gelukt. Er lopen wel weer gesprekken, maar het contract is wel hard. Dan kom je tot nieuwe bestemmingen. Enkele weken geleden deed zich een nieuwe kans voor met een andere partij, maar er is helemaal niets concreet. Wil je van het contract af, dan moet er een bedrag op tafel gelegd worden. Het Vastgoedbedrijf heeft meer mogelijkheden dan Drechtwerk of de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden.

De heer **Bevers** merkt op bij interruptie dat een andere partij er bij altijd winst is; dat moetje gewoon doen, mits het niet conflicteert met de doelgroep. Maar Drechtwerk krijgt straks een extra opdracht naast de WSW en hij neemt aan dat daar zo mogelijk de bestaande infrastructuur voor gebruikt gaat worden.

Wethouder **Van de Burgt** antwoordt bevestigend. Het oude gebouw dat leeg staat, het nieuwe gebouw met het langdurige huurcontract plus de terreinen zijn nog steeds in gebruik. Er zijn nog drie andere gebouwen in gebruik; je kunt er over nadenken of je de ploegen vanuit één locatie laat vertrekken. Je kunt ook nadenken over het leggen van een verbinding tussen wat de gemeente doet in de groenvoorziening, met eigen loodsen. Die mogelijkheid acht hij kansrijker dan de eerder genoemde. Het blijft echter een blok aan zijn been.

Over het sociaal akkoord zijn heel veel bespiegelingen geweest in april. In september wordt er opnieuw gekeken omdat er dan meer duidelijkheid is met betrekking tot de financiën van het rijk. Het zorgakkoord heeft daar ook mee te maken gehad. Hij is het eens met de heer Bevers dat de werkbedrijven die er nu zijn, in lijn ligt. Het biedt gewoon kansen. Vroeger had je de arbeidsmarkt bureaus; er zijn gemengde gevoelens over hoe dat gelopen is. Hij vindt het heel plezierig zoals nu de Raad van Commissarissen van Drechtwerk functioneert; het zijn mensen uit het bedrijfsleven die hun kennis en expertise inbrengen en het zou hem veel waard zijn om dat goed te continueren. De aansluiting met het onderwijs is er ten dele nu al en het zou mooi zijn als de ontwikkeling van de mensen met het onderwijs ook gestalte kan krijgen.

De heer Karapinar zei: het is nu eigenlijk aan de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden om de invlechting van personeel en financiën en organisatie goed te regelen. Drechtwerk moet zeer welkom zijn bij de GRD, want dezelfde zes gemeenten participeren daar in en er moet een zachte landing zijn vanwege de doelgroep. De medewerkers moeten zo min mogelijk hinder hebben van deze verandering.

Liquidatie is een heel technisch verhaal, maar de essentie is: hoe gaat het door in de GRD? Hoe wordt het personeel ondergebracht dat een andere CAO heeft? Hoe gaat het met het ambtelijk personeel, hoe gaat het met onderdelen als ICT, gebouwen, de activa? Dat moet gewaardeerd worden omdat het overgaat naar een andere gemeenschappelijke regeling. In de Drechtraad heeft hij zijn vertrouwen uitgesproken, daar de GRD dat nu goed georganiseerd heeft en daar ambtelijke capaciteit op heeft ingezet die kwalitatief is. Rond augustus / september zal dat aardig gesteld staan; dat is ook noodzakelijk vanwege Prinsjesdag en financiën, om dat samen te laten lopen.

De heer **Schuiten** vraagt bij interruptie inzake de omvorming naar 4 BV's van Drechtwerk naar het tempo.

Wethouder **Van de Burgt** antwoordt dat hij de contouren afwacht die de staatssecretaris voor het zomerreces heeft beloofd. Dat zal verduidelijking moeten brengen waar op geacteerd zal gaan worden. Het begrip werkbedrijf kent verschillende definities; een werkbedrijf is voor mensen in de WWB, in de WSW en een deel WAJONG. Maar bij Drechtwerk zijn nu vier BV's, zijnde werkbedrijven, die ondergebracht moeten worden bij de GRD. Dat is een nieuw fenomeen en vraagt ook enig uitsluitel. Na de Kerst is het voornemen gecommuniceerd om Drechtwerk samen te voegen met de Sociale Dienst Drechtsteden. Er is ook bestuurlijk gecommuniceerd en er is gelegenheid geboden om met bestuurders overleg te voeren, omdat er misschien dingen zijn die je niet met de directeur wilt delen, maar wel met een bestuurder. Dat is heel incidenteel geweest. Men ziet er verwachtingsvol naar uit om binnen de GRD die plek te krijgen. Het is wel spannend omdat die beweging wat onzekerheid geeft en daar wordt veel aandacht aan besteed. Op onderdelen ligt het wat bijzonder; ICT is een aardig dossier binnen de GRD

en ICT heeft ook binnen Drechtwerk zijn plek; hoe krijgt het dan weer zijn plek binnen de GRD medewerkers? Dergelijke onzekerheden zijn er wel.

De heer **Van Antwerpen** merkt op dat er nu in de zienswijze staat "Drechtwerk dringend te verzoeken om zo snel mogelijk de financiële effecten van de liquidatie en overgang van onderdelen naar de GRD Inzichtelijk te maken en daarbij specifieke aandacht te vragen voor de waardering van activa en passiva bij het opmaken van de jaarrekening." Hij wil dit in de zienswijze aangevuld hebben met "de personele effecten". Wethouder **Van de Burgt** antwoordt dat er in januari is gecommuniceerd dat op 31 december en 1 januari rechten en plichten gewoon doorlopen. Dat is volgens hem een heldere boodschap.

De heer **Beyers** merkt op dat Drechtwerk niet alleen gaat over wat er met het personeel gebeurt. Dat is een gezamenlijk proces tussen de Sociale Dienst Drechtsteden, Drechtwerk enzovoort wat zich afspeelt in de context van de opdracht van de Participatiewet. Daarom heeft hij gevraagd of het redelijk is om de druk op Drechtwerk op te voeren om zo snel mogelijk inzicht te verschaffen. Drechtwerk is daarin afhankelijk van de anderen.

Wethouder **Van de Burgt** is het met hem eens. De WSW loopt gewoon door onder de GRD, dus voor de medewerkers verandert er in dat beeld niets.

Mevrouw **Rusinovic** merkt op dat het liquidatieplan alleen de technische wijze beschrijft waarop een en ander vorm krijgt. Het personeel wordt benoemd als aandachtspunt in de verdere uitwerking van het liquidatieplan.

De heer **Van Antwerpen** antwoordt dat dat klopt, maar in de zienswijze zijn wel de financiële effecten expliciet benoemd en niet de personele effecten.

De heer **Karapinar** herhaalt zijn vraag met betrekking tot frictiekosten.

Wethouder **Van de Burgt** merkt op dat voor de bestemming van het positief resultaat een voorstel is gedaan. De afbouw van de ambtelijke capaciteit gaat trager dan ingeschat vanwege het ontbreken van geschikte vacatures. De kosten kunnen mede worden gedekt uit het positieve resultaat. Bepaalde werkzaamheden in groen vragen om gespecialiseerde kennis voor opnieuw inrichten of snoeien en dan wordt er ingehuurd. Datzelfde gebeurt als een werk binnen een bepaalde tijd gedaan moet worden. De opmerking over samen met de mensen in de WWB waardeert hij zeer; de gedachte die is ontstaan voor samenvoeging heeft dit ook concreet gemaakt, zodat die gedachte nu al wordt ingevuld.

De heer **Heijkoop** merkt op hier meermaals te hebben gesproken over invlechting op Drechtstedenniveau. De cijfers stemmen niet vrolijk; het heeft een zorgelijke financiële geschiedenis. De huidige situatie is ook lastig en het perspectief is troebel, gezien de Participatiewet die er aan komt. De wethouder heeft aangegeven dat hij eind van het jaar meer duidelijkheid hoopt te hebben over de uitwerking van het sociaal akkoord en dat er dan eventueel nog bijgestuurd kan worden. Zijn fractie is blij dat de wethouder zich niet helemaal afhankelijk opstelt van hetgeen er in Den Haag gebeurt, maar toch zijn eigen koers bepaalt. De uitgangspositie is erg lastig: de huisvesting, het relatief dure personeel. Dat zijn ook zaken die je niet in een paar jaar omdraait. De duur van het contract deed hem wel even stuiten; dat is echt niet gebruikelijk, maar dat zal dan niet helemaal goed zijn gegaan.

Mevrouw **Rusinovic** merkt op dat er ook positief nieuws is. Er is de afgelopen jaren heel veel over Drechtwerk gesproken vanwege alle problemen. Los van de politieke realiteit die zorgen met zich meebrengt, zijn er bij de organisatie van Drechtwerk hele goede stappen gezet, zoals de omvorming naar de werkbedrijven en de wijze van werken van de Raad van Commissarissen. In de jaarrekening 2012 zie je dat de voorgenomen verdeling van 30/30/30 gerealiseerd is; iets wat jaren geleden als onmogelijk werd beschouwd en dat betekent dat Drechtwerk op de goede weg is, waarvoor complimenten aan de directeur, de heer Wilke. Tegelijkertijd is er genoeg reden voor zorg, vooral vanwege de politieke realiteit en de economische omstandigheden. De PvdA wil de oproep van het college ondersteunen om zo snel mogelijk inzicht te verschaffen evenals

de suggestie om het resultaat van de jaarrekening 2012 te reserveren zoals voorgesteld. Ten aanzien van het liquidatieplan is ook haar fractie benieuwd naar de consequenties voor het personeel. De zittende WSW medewerkers zullen geen nadeel ondervinden van de Participatiewet; haar fractie vindt dat een belangrijk punt en gaat er van uit dat dit in acht zal worden genomen.

De heer **Staat** sluit zich aan bij de woorden van de heer Van Antwerpen ten aanzien van ingediende zienswijze. Zijn fractie kan zich er prima in vinden, maar vindt het ook belangrijk dat expliciet aandacht wordt gevraagd om zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen voor personeel en cliënten van Drechtwerk. Ook bij de opmerking van mevrouw Rusinovic hierover sluit hij zich van harte aan.

De heer **Beyers** spreekt eveneens waardering uit voor de stappen die zijn gezet. Met betrekking tot de jaarrekening 2012 kan zijn fractie zich vinden in reservering van het resultaat, bij wijze van schokdemper. Tot en met 2014 is er redelijk wat budgetzekerheid, maar vanaf 2015 wordt het erg vaag en heb je onvoldoende fundament om echt een verhaal op te bouwen. Desondanks is er een logisch verhaal opgebouwd en ook daar heeft hij waardering voor. Het liquidatieplan is conform afspraak. De vraag is of er in september voldoende duidelijkheid gaat bestaan; dat is een onzekerheid. Hij vraagt wat het betekent voor de opdracht die er nu ligt, als dat niet lukt, voor het personeel en financieel gezien. Zo'n zienswijze klinkt heel leuk en stoer, maar de vraag is of dat ook geldt voor de gemeente, want die is immers ook partij. Zo niet, dan is de zienswijze een losse flodder. Je zit samen in de boot en als je dat niet uitspreekt, zegt die zienswijze hem niet zoveel.

De heer **Karapinar** merkt op bij interruptie dat het belangrijkste is dat het inzicht er gewoon komt.

De heer **Beyers** antwoordt dat hij dat begrijpt, maar voor hem is de samenwerking niet vanzelfsprekend. Hij begrijpt dat partijen in goed overleg met elkaar optrekken, maar het proces kent verschillende belangen. In een partnership naar een nieuwe infrastructuur moet je ook dit soort zaken met elkaar oppakken.

De heer **Karapinar** merkt op dat de gemeente Dordrecht een belangrijke rol hier in speelt; het is niet alleen Drechtwerk die hier mee aan de slag gaat.

De heer **Beyers** is het daar mee eens en dan kun je je afvragen of je daar nog een aparte zienswijze voor moet indienen. De heer Heijkoop sprak over het varen van een eigen koers, ondanks de onzekerheid.

De heer **Heijkoop** antwoordt dat hij refereerde aan de grote decentralisaties die er aan komen. In Den Haag gebeurt er steeds weer iets en hij vindt het goed dat er los van de landelijke wet- en regelgeving toch gezegd wordt: we hebben een bepaalde koers en daar staan we voor, daar gaan we op verder en zijn fractie ondersteunt dat.

De heer **Beyers** antwoordt dat hij dat juist niet helemaal deelt. Hij hoort juist dat de gemeente even wil afwachten en hij kan zich dat vanuit financiën wel voorstellen; tegelijkertijd is zijn inhoudelijke afweging daarin dat in het sociaal akkoord eigenlijk niets staat wat haaks staat op de beweging die nu gemaakt wordt.

De heer **Heijkoop** merkt op te hebben begrepen dat er nu op alle fronten wordt voorgesorteerd; implementatie vindt plaats als er duidelijkheid is over de koers en dat is verstandig. Je kunt er ook voor kiezen om pas op de plaats te maken.

De heer **Beyers** merkt op dat je naar zijn mening offensiever in kan zitten op een aantal elementen. Die kun je tot stand gaan brengen, bijvoorbeeld de verbreding van de opdracht die Drechtwerk krijgt. Dat soort stappen kun je nu al formaliseren, want je weet dat die opdracht gaat komen. Je weet nog niet hoe groot die opdracht, uitgedrukt in geld gaat worden, want je weet nog niet hoe je budget er uit komt te zien, maar je kunt al gaan bouwen aan hoe zo'n nieuwe leer-werkinfrastructuur er uit zal komen te zien. Dat is ook zijn oproep.

De heer **Van Antwerpen** merkt op dat in de Drechtsteden is aangegeven om de huidige koers voort te zetten tot het tegendeel blijkt. De ene transitie is de andere niet; hij kan zich voorstellen dat je bij de een voortbordurt op de ingeslagen route en dat er vanaf de

kant van de zorg AWBZ wordt gezegd: laten we even kijken wat er nog allemaal gaat gebeuren.

Wethouder **Van de Burgt** merkt op dat de heer Wilke bijna vier jaar directeur is; dat is opvallend. Die heeft in een roerige tijd wat stabiliteit gebracht. Hij is het met mevrouw Rusinovic eens en zal de complimenten overbrengen. Het landelijk beleid is, financieel vertaald, wellicht wat negatief geduid, maar werken naar vermogen, participeren naar vermogen is wel een gedachtegoed dat is omarmd. De gemeente wil dat ook uitvoeren. De heer Bevers heeft terecht aangegeven dat het sociaal akkoord dit op dezelfde manier duidt. Het enige wat binnen de Drechtsteden is afgesproken, is om een keus te gaan maken in september. Wordt het 1 januari 2014 of 1 januari 2015 om de liquidatie en de invlechting te doen? Per 1 januari 2015 wordt de invoering van de nieuwe Participatiewet een feit. Er wordt gekoerst op 1 januari 2014, mits in september toch wordt besloten om te gaan voor 1 januari 2015. Invlechten in de GRD vraagt om zoveel mogelijk uitwerking om Drechtwerk een goede plek te geven en als dat voor 80, 90% is uitgewerkt en het zou toch 2015 worden, dan is er in ieder geval al zoveel uitgewerkt. De zienswijze geldt niet alleen voor de gemeenten, maar voor de eigenaren van de GRD. Daarom vindt hij enige druk daarop in de zienswijze gewoon goed, want dan wordt de afwachtende houding die er bij de GRD zo maar kan zijn omdat het een jaar later wordt, een beetje onder druk gezet.

Gevolgen voor personeel zijn er qua rechtspositie niet. Ten aanzien van het werk en de kansen op werk in werken naar vermogen en participeren naar vermogen: die zijn er, dus hij ziet niet zoveel in de gevolgen. Aandacht voor het personeel vindt hij een veel mooier woord, zoals mevrouw Rusinovic zei en wat hem betreft mag opgenomen worden in de tekst dat het niet alleen gaat over financiën, maar ook over personeel. Dat wordt toegevoegd aan de zienswijze.

De heer **Staat** sluit zich aan bij de complimenten voor de directeur van Drechtwerk, het bestuur en de Raad van Commissarissen. Hier sluiten vervolgens alle fracties zich bij aan.

De **voorzitter** memoreert de toezegging dat de zienswijze wordt aangevuld met de zin dat er ook aandacht is voor het personeel. Hij dankt voor de inbreng.

HAMERSTUK voor de raad.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE D.D. 18 JUNI 2013
Fysiske Leefomgeving (Milieu en duurzaamheid)

Inhoudelijke behandeling
COLLEGE OPDRAGEN EEN UITVOERINGSAGENDA WINDENERGIE OP TE STELLEN
(1072439)

Voorzitter: de heer Riet
Secretaris: de heer Vooren
Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Aanwezig:
Mevrouw Kensenhuis, fractie WEK
De heer Safranti, PvdA
Mevrouw Edenburg, GroenLinks
Mevrouw Bonnema, D66
De heer Bevers, VVD
De heer Naeije, CDA
Mevrouw Catsburg, ChristenUnie/SGP
De heer Schilthuizen, BETER VOOR DORDT

Namens het college is aanwezig wethouder Wagemakers
Namens de ambtelijke organisatie is aanwezig de heer De Krijger

De **voorzitter** opent de vergadering.

De heer **Naeije** merkt op dat het college voortvarend is doorgedaan met de plannen. Helder is dat het aantal potentiële zones beperkt is en logischerwijs liggen deze aan de randen van de stad. Zijn fractie heeft nog enkele vragen en opmerkingen. Uiteraard steunt zijn fractie de duurzaamheidsdoelstelling, maar dat vraagt wel een grote verantwoordelijkheid om serieus naar de mogelijkheden te kijken. Er spelen daarbij aspecten die goed bekeken moeten worden. Zelfs met het maximale aantal windmolens kan de doelstelling voor 2020 en 2050 niet worden gehaald zonder grote windmolens op zee. Minister Kamp overweegt dan ook om ook een subsidieregeling voor windenergie op zee op te zetten. Misschien wordt het verschil tussen windenergie op land en windenergie op zee daarmee wel kleiner dan nu het geval is. Het CPB heeft gisteren, 17 juni een rapport gepubliceerd en adviseert eigenlijk om projecten voor windenergie op land de komende vijfjaar te parkeren. Hij begrijpt uiteraard dat deze rapportage nog niet is meegenomen, maar stelt voor om het wel bij de verdere uitwerking te betrekken. Er wordt benadrukt dat er zeer grote verschillen zijn in de locaties. Friesland is bijvoorbeeld de meest geschikte locatie.

Gelet op de huidige inzichten is het de vraag of de lokale doelstelling 2020 dan nog realistisch is. In het voorstel wordt gesproken over het afvallen van de locatie aan de oostzijde van de A16, met als reden het provinciaal beleid. Volgens de heer Kloet is dat niet zozeer de reden, maar heeft de gemeente juist aan de provincie laten weten voorkeur te hebben voor een andere locatie. Hij vraagt de wethouder om een toelichting. Het belang van het maatschappelijk draagvlak is uiteraard groot, evenals communicatie. In het voorstel staat echter dat er financieel gezien nog geen rekening is gehouden met communicatie of interactieve communicatie. Hij vraagt hoe de wethouder dan denkt het maatschappelijk draagvlak te verwerven. Na het opstellen van de uitvoeringsagenda worden de exacte locaties bepaald en hij vraagt of de raad op dat moment een finale afweging kan maken met betrekking tot de locaties. Er zijn zones gelegen op de grens met de buurgemeenten Zwijndrecht en Sliedrecht en hij vraagt in hoeverre er afstemming plaatsvindt met die gemeenten; hij kan zich voorstellen dat die er ook wat van vinden.

Mevrouw **Catsburg** vraagt of aangegeven kan worden welke ruimte er voor de gemeente is om alsnog iets te doen langs de A16.

De heer **Schilthuizen** merkt op dat gemeente Binnenmaas ook plannen heeft voor windenergie en hij vraagt om een reactie daarop.

De heer **Bevers** vraagt de wethouder hoe die de brief duidt vanuit het college, verzonden op 22 december 2011, waarin het college de provincie bericht dat het college niet de ontwikkeling langs de A16 mogelijk wil maken.

De heer **Bevers** merkt op dat zijn fractie niet zo gelukkig is met dit voorstel, met name vanwege het afserveren van de locatie op de zuidpunt. Dat is voorbarig. Je kunt de locatie ook niet schrappen; dat wil niet zeggen dat er dan ook windmolens komen, maar je maakt het tenminste niet onmogelijk. Het is te vroeg om alles al dicht te gooien. Het ontbreekt ook aan overtuigende argumenten om die locatie af te voeren. Vorige week is er een sprekersplein gehouden en daar is overtuigende en kwalitatief hoogwaardige informatie gegeven door een gerenommeerd onderzoeksbureau. De aantasting van flora en fauna blijkt zeer beperkt te zijn en verder zijn er weinig argumenten om ontwikkeling objectief in de weg te staan. In die zin zou dat geen belemmering hoeven zijn en hij is benieuwd hoe de wethouder dat duidt. Als je met elkaar duurzame energie belangrijk vindt, dan moet je heel zorgvuldig locaties gaan afwegen. Zeker als je weet dat de nu voorgestelde locaties onvoldoende zijn voor het behalen van de doelstelling moet je oppassen met het snel afwijzen van locaties, zeker als er ook nog eens minder windmolens geplaatst kunnen gaan worden. In die zin heeft de stad er alle belang bij om de zuidpunt in ieder geval mee te wegen en daar ruimte in te houden. De locatie zuidpunt is een particuliere ontwikkeling van een windmolenpark en dat scheelt de gemeente heel veel geld. Het is een mooie manier om tegen relatief beperkte kosten met een stukje burgerparticipatie en een stukje ondernemersparticipatie een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelstelling; dat zou je juist moeten toejuichen. Zeker niet ten koste van alles, maar vooralsnog ontbreekt het aan overtuigend bewijs dat er harde argumenten zijn die windmolens hier niet mogelijk zouden maken. Hij hoort graag de reactie van de wethouder en van de andere fracties.

Mevrouw **Edenburg** dankt voor het heldere onderzoek. Het behalen van de doelstelling verloopt wel traag en haar fractie dringt aan op een hogere versnelling. De participatie wordt erg eenzijdig ingevuld in het voorstel; particulieren zoals Drechtse Stroom en Kilwind worden in de notitie genegeerd en er wordt flink gelonkt naar grote bedrijven als Dupont en HVC, en dat terwijl de particulieren vrij snel aan de slag kunnen en de grote bedrijven nog wel even op zich zullen laten wachten. GroenLinks wil daarom ook inzicht in de voortgang en een tijdpad. GroenLinks vindt dan ook dat de particuliere initiatieven uitdrukkelijk moeten worden meegenomen in de uitvoeringsagenda. Zo ook de mogelijkheid van windmolens langs de A16, in punt 2 van de agenda. GroenLinks wijst participatie in windenergie op zee met HVC gezien de huidige problemen met HVC af. Verder wil GroenLinks inzicht en een tijdpad van de voortgang van de gesprekken met particuliere initiatieven, aangezien dit het meeste draagvlak heeft binnen Dordrecht. GroenLinks ziet dit stuk als bespreekpunt voor de raad.

Wethouder **Wagemakers** geeft aan hoe het college is omgegaan met het initiatief Oostzijde A16. In de zomer 2011 komt er een aanbod van een presentatie door de initiatiefnemers en dat was bestuurlijk en ambtelijk de eerste keer dat dit initiatief naar voren kwam. Op dat moment liep er provinciaal al een traject vanuit de nota Wervelend en de daar op volgende nota Wervelender. In die nota zaten zij niet. Ze zijn vervolgens toegevoegd nadat ze hun initiatief bij de provincie hebben aangemeld, bij de gedeputeerde en bij Provinciale Staten. Het college heeft vervolgens een afweging gemaakt. Kilwind op Dordtse Kil 4 is een reëel initiatief dat reëel tot uitvoering kan komen; het past ook in het gemeentelijk beleid en er hoeft alleen een vergunningtraject gelopen te worden. Dat loopt nu en dat gaat tegen besluitvorming aan zitten; daar is ook het nodige over te doen geweest, want is nu de provincie het bevoegd gezag of de

gemeente? De provincie is het bevoegd gezag, maar heeft die taak gedelegeerd naar de gemeente. In dit geval vindt met de Omgevingsdienst een toetsing van het plan plaats. Dit is dus een reëel project wat tot uitvoering zal gaan komen, is de stellige overtuiging. Het college heeft gezegd: er zijn diverse opties mogelijk. Je kunt of de lijn van vier molens gaan verlengen, of met het initiatief aan de oostzijde kiezen voor een dubbele lijn opstelling. Dat laatste had niet de voorkeur van het college en vandaar de reactie in de brief van het college aan de provincie, van december 2011. Vervolgens is de initiatiefnemer het traject met de provincie gaan lopen en heeft ingesproken bij Provinciale Staten; uiteindelijk heeft Provinciale Staten de Provinciale Structuurvisie en de verordening Ruimte vastgesteld, waar dit initiatief niet in is opgenomen. Dat betekent dat er nu feitelijk geen ruimte is. Alleen kleine windmolens zijn mogelijk en dus niet de grote windmolens waar hier over gesproken wordt. Dat kan altijd opnieuw in gang gebracht worden, maar dat betekent dat je daar een apart traject op moet gaan lopen. Dat zou in deze fase betekenen dat het tot vertraging leidt op de andere projecten, als je daar op gaat wachten. Als de raad in meerderheid aangeeft die locatie opnieuw in beeld te willen brengen, dan zal er vanuit de gemeente op basis van het initiatief richting de provincie opnieuw een bestuurlijk traject gelopen moeten worden, met wijzigingen van Structuurvisie en verordening. Binnen de huidige regelgeving kan het niet. De initiatiefnemer is in het traject van gesprekken met de Provincie vergeten, zowel ambtelijk als bestuurlijk, om ook met de gemeente Dordrecht te praten en hij betreurt dat ten zeerste. Er ligt immers een grote doelstelling als het gaat om verduurzamen. Inderdaad zijn er meer mogelijkheden dan wind alleen, zoals besparingen en herbruikbare energiewinning die zeker voor 2020 in beeld zijn. Tegen de tijd dat 2050 nadert kan het zo zijn dat windenergie inmiddels minder interessant is omdat er nieuwe technieken zijn. Maar voor de doorkijk naar 2020 is het absoluut nodig om grootschalig te kiezen voor windenergie, waarbij het college gekozen heeft voor op de korte termijn realisatie van molens binnen de locaties zoals ze nu zijn aangewezen. Het college krijgt de opdracht om tot een uitvoeringsagenda te komen. Daar hangt een tijdspad aan en verdiepend onderzoek. De locaties die nu zijn gekozen, zijn reëel. Waar je precies binnen een locatie een molen zou kunnen neerzetten is nog afhankelijk van nadere studie, maar het is niet zo dat er locaties zijn genoemd waarvan je achteraf moet vaststellen dat het toch niet kon. Er is een eerste serieuze scan op gemaakt. Er is bijvoorbeeld ook met Dupont gesproken om te horen hoe die er tegenaan kijkt. Dupont wordt dus geen initiatiefnemer voor windenergie, maar gelet op de locatie Merwedezone vond het college het wel belangrijk om met Dupont, maar ook met het Havenbedrijf al het gesprek aan te gaan om te peilen of het bespreekbaar zou zijn. Om die reden zijn zij genoemd in het stuk. Burgerparticipatie is er niet alleen voor het draagvlak, maar ook om inwoners de mogelijkheid te bieden om er ook financieel van te kunnen profiteren. Er is geld mee te verdienen. Het zullen toch de particuliere initiatieven moeten zijn, al dan niet vanuit de Energie Coöperatie Dordrecht, waar de gemeente in participeert. Als de raad er miljoenen in wil investeren om ook te participeren, dan kan dat in de uitvoeringsagenda mee worden genomen, maar aan de voorkant is het niet zo dat het college nu voornemens is om daar zelf voor vele miljoenen molens neer te gaan zetten. De markt zal dus verleid moeten worden om te participeren om deze projecten mogelijk te gaan maken.

Binnen Drechtsteden is hij coördinator van de portefeuille Wind; dat betekent dat de collega's verantwoordelijk zijn voor hetgeen er in hun eigen gemeente gebeurt, inclusief communicatietrajecten, maar daar is nadrukkelijk afstemming over. Vanuit Binnenmaas is al het verzoek gekomen om, zodra Dordrecht daar een besluit over neemt, uit te komen leggen wat het voornemen is. Met de aanpalende gemeenten is hier dus al nadrukkelijk contact over. Het CPB rapport heeft hij gisteren ontvangen; hij heeft het nog niet uitgebreid kunnen lezen, maar heeft wel het persbericht gezien. Dat is zeker iets om nader mee te nemen, want het is toch een serieus orgaan wiens advies je niet in de wind moet slaan. Tegelijkertijd stelt hij vast dat als je een keus maakt,....

Mevrouw **Edenburg** interrumpeert.

Wethouder **Wagemakers** merkt op dat er bijna dagelijks nieuwe rapporten en opinies verschijnen; je moetje nooit blind staren op het realiseren van een ontwikkeling.

Technieken veranderen ook steeds. Voor een periode van 15-20 jaar lijkt op dit moment wind een goed alternatief voor het verduurzamen van het energievraagstuk, maar op de lange termijn staat dat te bezien.

Mevrouw Edenburg merkt op dat dat CPB plan slaat op het in de koelkast zetten voor vijfjaar wind; dat heeft als achtergrond om flink naar schaliegas te kijken en daar is haar fractie pertinent op tegen.

Wethouder **Wagemakers** herhaalt dat het geen kwaad kan om alle opties tegen het licht te houden, want het gaat om een majeure beslissing waar je niet lichtzinnig over moet denken.

De heer **Beyers** merkt op dat de wethouder aangaf dat er vertraging op andere projecten zal ontstaan als de raad in meerderheid aangeeft ook de zuidpunt mee te willen nemen; hij vraagt om uitleg. Je kunt toch prima doorgaan met je uitvoeringsagenda op de andere locaties en gelijktijdig een bestuurlijk traject agenderen om te zien of de provincie wil instemmen?

Mevrouw **Catsburg** merkt op datje ook in de uitvoeringsagenda een tijdpad op kunt nemen hoeveel extra tijd het zou kosten, om dan vervolgens bij het raadsbesluit dat eind dit jaar genomen zal worden over de uitvoeringsagenda, af te kunnen wegen of de raad die extra tijd er voor over heeft, of niet.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat hij wil voorkomen dat dit traject zal gaan leiden tot vertraging. Als dat het gevolg zou zijn, dan zul je moeten knippen. In de lijn van wat mevrouw Edenburg zojuist zei: er wordt al lang gesproken, er moeten stappen gezet worden en 2020 is dichterbij dan het lijkt. Ook als je vandaag een positief besluit neemt, staan de molens er morgen nog niet. Dat betekent dat verder vertragen niet de voorkeur van het college heeft. Als er vanuit de raad toch wordt aangedrongen op de A16 locatie in beeld, dan zou hij die los willen koppelen van de uitvoeringsagenda; die focussen op de locaties die nu voorliggen en dan een apart traject te lopen. Vooralsnog zou hij het niet willen combineren, gezien het risico dat er vertraging ontstaat, ook in de realisatie van andere projecten.

De heer **Beyers** merkt op dat als het nu voorliggende besluit zou worden geamendeerd met de opdracht aan het college om naast deze uitvoeringsagenda het bestuurlijk traject te gaan doorlopen, dan zou het de uitvoering niet onder druk zetten en vraagt of hij dat goed ziet.

Wethouder **Wagemakers** stelt voor om daar eerst goed naar te kijken. Vertraging in welke vorm dan ook is op dit moment in ieder geval echt niet gewenst; dat kan de gemeente zich niet permitteren. Als de raad in meerderheid aangeeft dat de locatie terug in beeld moet komen, dan stelt hij voor om daar een apart traject voor te gaan lopen richting de provincie en het niet te koppelen aan de Uitvoeringsagenda. Dat compliceert de zaak onnodig. Er zullen altijd parallellen zijn; je krijgt altijd te maken met allerlei aspecten, tot en met welke partijen het uiteindelijk waar willen gaan realiseren.

De heer **Naeije** merkt op dat de wethouder aangaf participatie heel belangrijk te vinden; hij begrijpt dan nog niet dat er in het voorstel geen rekening is gehouden met financiën voor communicatie.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat dat in de uitvoeringsagenda zal worden meegenomen, met een uitvoeringsbudget, want het kost uiteraard ook ambtelijke capaciteit. Er is een platform Duurzaamheid, er is Drechtse Stroom waar zich een substantieel aantal leden heeft aangemeld. Dat zal breder moeten worden. Er zijn goede voorbeelden in het land te vinden, dus Dordrecht hoeft het wiel niet opnieuw uit te vinden, met alle kosten van dien.

De heer **Safranti** merkt op dat zijn fractie blij is met het enthousiasme en de ambitie. Hij sluit zich volledig aan bij de woordvoering van het CDA en de VVD; zij hebben al zijn punten genoemd. Het is hem nog steeds niet duidelijk waarom het college in dit geval niet heeft gekozen voor de oostzijde. Hij vraagt naar de financiële situatie van HVC. Vorige week is een presentatie gegeven; het rapport is niet openbaar gemaakt en hij vraagt wat de overwegingen van het college waren richting de opdrachtnemer, in dit

geval Bosch en van Rijn. Zijn fractie is voorstander van windmolens op zee, na 2015, mits duidelijk is wat daar tegenover staat. Hij vraagt of de subsidie van 8 cent door zal blijven gaan.

De heer **Schilthuisen** merkt op dat zijn fractie de woordvoering van CDA, VVD en PvdA onderschrijft. De locatie oostzijde A16 ligt al twee jaar in de initiatieffase volgens het stuk. Als het college echt particulieren wil stimuleren om met initiatieven te komen, dan zal er ook beleid op moeten worden gemaakt. Dit valt wellicht buiten de scope van de uitvoeringsagenda, maar het is wel goed om daar bij stil te staan.

De heer **Beyers** vraagt bij interruptie of dat betekent dat BETER VOOR DORDT zou overwegen om een amendement te steunen waarmee alsnog een bestuurlijk traject wordt doorlopen om de zuidpunt mogelijk te maken.

De heer **Schilthuisen** antwoordt dat dat wellicht mogelijk zou zijn.

Het lijkt hem niet goed om locaties uit te sluiten, omdat ze ook nog op andere manieren moeten worden onderzocht op het gebied van veiligheid voor wonen, bedrijven en ecologie. Zijn fractie heeft geen voorkeur voor de Merwedezone en de Krabbepolder, maar dat komt vooral omdat zijn fractie bang is dat het economische nut daar kan worden beperkt; als blijkt dat dat niet het geval is, zal zijn fractie die ook steunen. In de presentatie van vorige week leveren het minimale aantal windturbines 35% van de duurzaamheidsdoelstelling voor 2015 en bij maximale bezetting 77%; dat is een groot verschil. Hij vraagt hoe het college dit gaat compenseren als slechts een minimale bezetting mogelijk blijkt.

Mevrouw **Catsburg** merkt op met betrekking tot locatie 3, Merwedezone dat er woonwijken in Papendrecht en Sliedrecht liggen die pal op de turbines gaan kijken. Om die reden lijkt het haar helemaal geen kansrijke locatie. Dat zal ongetwijfeld nog onderzocht worden, maar ze vraagt zich af of deze locatie niet juist afgeserveerd zou moeten worden.

Mevrouw **Bonnema** merkt op dat D66 zich wil aansluiten bij de woordvoering van de heer Beyers, mevrouw Catsburg en mevrouw Edenburg. Haar fractie wil niet op voorhand locaties uitsluiten en kiest voor een onderzoek op korte termijn en een uitvoeringsagenda voor de dingen die snel mogelijk zijn en een uitvoeringsagenda en bijbehorend onderzoek voor de langere termijn. Dit onderwerp van hernieuwbare energie en uitvoeringsagenda zal voortdurend in ontwikkeling zijn, gezien de technologische ontwikkeling. Het mag dus geen mammoettanker worden; zorg voor wendbaarheid. Werk samen met de bureaus en maak zoveel mogelijk gebruik van participatie.

Mevrouw **Kensenhuis** merkt op dat fractie WEK van mening is dat subsidie ontvangende adviesbureaus en consultants er op zich beter van worden. WEK vraagt wat de burger er mee op zal gaan schieten en wat het de burger uiteindelijk gaat kosten. Met betrekking tot windmolens is bekend dat er bepaalde problemen zijn: onderhoud, wind is variabel en de kosten worden gemaakt op basis van maximaal vermogen, terwijl er slechts een beperkt aantal dagen wind is. De vraag is dan welke varianten het college in petto heeft voor de raad; er is geen overzicht van de kosten voor de burger. In de samenwerking met HVC, die ten eerste een schuld heeft van 1 miljard, vraagt WEK zich af wat het college gaat doen aan het salaris van de directeur die ook nog een auto van de zaak rijdt en uiteindelijk ook gaat verdienen aan dit alles. Ze vraagt wat de wethouder hier aan gaat doen, want daar hoort ze maar niets over. Bij het uitwerken van de plannen wil ze graag het onderzoek van het CPB betrokken zien. WEK wil dit als bespreekstuk voor de raad geagendeerd zien.

De heer **Schilthuisen** vraagt of fractie WEK de duurzaamheidsdoelstellingen van het college ondersteunt.

Mevrouw **Kensenhuis** antwoordt dat ze de doelstellingen niet kan ondersteunen zo lang nog niet alle informatie op tafel ligt. Dat is wel duidelijk geworden uit haar vraagstelling.

De heer **Beyers** merkt op dat er een onderscheid is in het ondersteunen van doelstellingen en de weg om die doelstellingen te bereiken. Over die weg kun je van mening verschillen.

Mevrouw **Kensenhuis** antwoordt dat iedereen voorstander is van een duurzame samenleving. Maar haar fractie wil eerst informatie hebben voor de gemeente de knip trekt, in plaats van dat een particulier ergens mee aan de slag gaat.

De heer **Beyers** vraagt welke ontwikkelingen volgens WEK dan kansrijk zijn om tot die doelstellingen te komen.

Mevrouw **Kensenhuis** antwoordt dat ze dat graag overlaat aan deskundigen; dat moet je niet overlaten aan een leek.

De heer **Beyers** merkt op dat dat dus die dure consultants zouden moeten zijn waar mevrouw Kensenhuis zojuist over sprak.

Mevrouw **Kensenhuis** antwoordt dat de heer Beyers haar geen woorden in de mond moet leggen; dat heeft ze niet gezegd. Ze heeft aan de wethouder gevraagd om varianten op tafel te leggen; de heer Beyers kan niet van haar verlangen dat zij het werk van de wethouder gaat uitvoeren.

Wethouder **Wagemakers** merkt op dat hij die laatste opmerking zeer ter harte neemt. Richting de heer Safranti merkt hij op al het nodige te hebben gezegd over het initiatief A16. Vanuit landschappelijk perspectief vindt het college het onwenselijk. Door een aantal ontwikkelingen, parallel aan de A16, zoals een gasleiding en een mogelijke verbreding van de A16 in de toekomst en een eventuele RoBel lijn is dit project al 200 meter landinwaarts geschoven; overigens ook zonder daarover met de gemeente te hebben gecommuniceerd. Het college betreurt dat zoals gezegd ten eerste. Dat is de overweging geweest. Voor de overige argumenten verwijst hij, gelet op de tijd, naar het verslag van deze vergadering. HVC participeert nu al in wind op zee en gaat daarin niet uitbreiden. Dat is nadrukkelijk de strategie waar door het bedrijf voor is gekozen, maar ze zitten nu in een windpark en indirect zit Dordrecht daar ook in, zijnde aandeelhouder. Als de raad van Dordrecht zegt dat het belangrijk is om te participeren, dan betekent het dat Dordrecht daar de middelen voor beschikbaar moet stellen en miljoenen moet gaan investeren, maar dan kun je via je deelneming in HVC daar voor kiezen. De informatie die er nu ligt, is openbaar en is de opbrengst van het rapport; de vraag over meer transparantie kan hij dan ook niet duiden. De opdracht is geformuleerd in de startnotitie die eerder in de raad is vastgesteld.

Met betrekking tot de subsidie is het zo dat lopende initiatieven verzekerd blijven van subsidie; nieuwe initiatieven hebben die zekerheid niet meer. Ook het ministerie kijkt weer nadrukkelijk naar subsidie voor projecten voor wind op zee. De uitkomst is niet duidelijk; uiteindelijk is het wel zo dat deze subsidie door alle burgers opgebracht moet worden. Tussen de minimale en de maximale variant zit inderdaad een behoorlijk verschil, maar het realiseren van de doelstelling is zoals gezegd niet alleen afhankelijk van wind; er zijn ook andere vormen van duurzame energieopwekking en anders is er de optie van wind op zee, op langere termijn. Dat zijn de verschillende modaliteiten om toch die doelstelling te halen.

Ten aanzien van de Merwedezone merkt hij op richting mevrouw Catsburg dat die is aangewezen vanuit de provincie en niet vanuit de gemeente. De brief van de Gedeputeerde van april zegt dat als Dordrecht het niet gaat realiseren, de provincie het zelf gaat doen. Zowel de Dordtse Kil als de Merwedezone zijn aangewezen locaties en daar dient de gemeente Dordrecht in actie te komen en deze te realiseren. Dat is daarna nog diverse keren bevestigd. In de communicatie met Papendrecht en Sliedrecht vraagt dit nadrukkelijk om een traject. Hij verschuilt zich niet achter de woorden van de Gedeputeerde en Provinciale Staten, maar dat is wel het vertrekpunt op die twee locaties.

Mevrouw **Catsburg** merkt op dat die uitvoeringsagenda dus eigenlijk een beetje een wassen neus is.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat voor die twee locaties geldt dat ze zijn aangewezen. Locatie Merwedezone kent een variant tussen 3 en 9 megawatt, Dordtse Kil 10 tot 20 megawatt. Daar zit een bandbreedte in en dus kun je nog keuzes maken. Daar

gaat de uitvoeringsagenda op in. Waar komen ze exact te staan en hoeveel komen er te staan? Wie neemt het initiatief? Dat wordt allemaal meegenomen in de uitvoeringsagenda.

De heer **Safranti** merkt op dat hij aanneemt dat de provincie dan ook de juridische aspecten heeft meegewogen, gezien de noodzakelijk geachte afstand tot woningen van minstens 400 meter.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat de provincie formeel bevoegd gezag is; op de beoordeling van de inpasbaarheid is dat terug gedelegeerd naar de gemeente en dat traject loopt nu. Bij alle andere trajecten zal de gemeente daar ook een beoordeling op moeten gaan geven; wel op basis van het kader dat wettelijk en provinciaal, maar ook in de lokale regelgeving is vastgelegd.

Wat de vraag betreft wat het de burgers gaat kosten: stroom kost altijd geld, ongeacht op welke manier die is opgewekt. Op basis van de subsidieregeling die er nu is, is er niet de verwachting dat windenergie voor een burger meer gaat kosten.

Mevrouw **Kensenhuis** vraagt wat er gebeurt als het een particulier initiatief betreft dat geen subsidie krijgt; die zal toch de kosten omhoog brengen voor de burger.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat de burger zelf kan bepalen of hij die stroom wil afnemen of niet.

Mevrouw **Kensenhuis** merkt op dat het dan een legitieme vraag is van de fractie WEK om toch te willen weten wat het de burger zou kunnen kosten. Dan heeft die een alternatief, van: wat laatje staan en wat niet?

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat dat afhankelijk is van het business model wat een particulier initiatief hanteert. Die zal een kilowattprijs aan een molen gaan hangen en zal dat in de markt gaan zetten. Dan is het aan de cliënt om te bepalen of hij dat bedrag wil betalen of niet.

Mevrouw **Kensenhuis** merkt op dat ze nog geen antwoord heeft gekregen op haar vraag rond HVC.

De **voorzitter** antwoordt dat dat klopt; hij wil de bespreking graag beperken tot hetgeen op de agenda staat. Hij inventariseert de gewenste wijze van agendering.

Mevrouw **Kensenhuis** wil agendering als bespreekstuk.

De heer **Naeije** stelt eveneens agendering als bespreekstuk voor, met name vanwege hoe verder te gaan met het onderwerp locatie oostzijde A16.

De heer **Bevers** sluit zich daar bij aan.

Mevrouw **Catsburg** eveneens.

De heer **Safranti** eveneens.

De heer **Schilthuizen** zal niet om agendering als bespreekstuk verzoeken, maar als andere fracties dat wel willen heeft hij daar geen bezwaar tegen.

Mevrouw **Edenburg** wil dit agenderen als bespreekstuk, met name de problematiek van HVC en de uitbreiding van de samenwerking op het gebied van windenergie.

Mevrouw **Bonnema** verzoekt om agendering als bespreekstuk in verband met uitbreiding van het aantal locaties en de participatieprojecten.

De **voorzitter** sluit de vergadering.

BESPREEKSTUK voor de raad van 25 juni.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE D.D. 18 JUNI 2013
Fysieke Leefomgeving (Ruimtelijke ordening)

INHOUDELIJKE BEHANDELING
VASTSTELLEN BESTEMMINGSPLAN DORDTSE KIL (1068405)

Voorzitter: De heer Klous
Secretaris: Mevrouw Lagerveld
Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Aanwezig:
Mevrouw Heijmans, PvdA
De heer Tiebosch, D66
De heer Tazelaar, VSP
De heer Hoogerduijn, ChristenUnie/SGP
Mevrouw Koene, VVD
De heer Seme, CDA
Mevrouw Ruisch, GroenLinks
De heer Van Antwerpen, BETER VOOR DORDT

Namens het college is aanwezig wethouder Reynvaan
Namens de ambtelijke organisatie is aanwezig J. Niemantsverdriet

De **voorzitter** opent de vergadering en brengt het Sprekersplein van de week hiervoor in herinnering. De bijlagen zijn via de website dordrecht.nl te vinden.

Mevrouw **Heijmans** heeft afgelopen weekend technische vragen ingediend bij de wethouder met het verzoek om te reageren op de inbreng van de inspreker B&S.

Wethouder **Reynvaan** antwoordt dat B&S nog geen concreet plan heeft ingediend; dit speelt al enige jaren. Het college is niet voornemens om hoogbouw toe te staan, maar wanneer er een concreet plan komt, kan de nadere invulling met elkaar besproken worden.

De heer **Tazelaar** vraagt of dus wel wordt overwogen om 30 meter bouwhoogte toe te staan als er een concreet plan komt. Werkgelegenheid is ook belangrijk.

Wethouder **Reynvaan** is dat met hem eens; in dat geval zal het bestemmingsplan opnieuw worden gezien. Dan vergt dat een aanpassing.

Mevrouw **Heijmans** vraagt of een dergelijke wijziging door de raad moet worden vastgesteld.

De **ambtelijke ondersteuning** antwoordt dat er twee mogelijkheden zijn: via een partiële herziening van het bestemmingsplan of via een vergunningprocedure waarbij afgeweken wordt van het bestemmingsplan en daar heeft de raad ook een rol in. In dit geval gaat het om een hoogbouw magazijn. De gemeente heeft met B&S gesproken; het resultaat was dat het in principe kansrijk is, maar het ligt in de buurt van een aantal woningen aan de Amstelwijckweg en dus moetje dat zorgvuldig bekijken als het gaat om de inpasbaarheid. Voor de werkgelegenheid is het uiteraard prima, maar het moet ruimtelijk ook wel goed ingepast kunnen worden.

De heer **Van Antwerpen** vraagt hoe dat opgelost had kunnen worden als op dit moment het oude bestemmingsplan nog van toepassing zou zijn geweest. Op wat voor manier hadden de plannen dan uitgevoerd kunnen worden, als die op dat moment concreet waren geweest?

De **ambtelijke ondersteuning** antwoordt dat dat op dezelfde manier had gekund. Als er enkele jaren geleden een aanvraag was ingediend, was die ook beoordeeld en dan waren er ook procedures mogelijk om af te wijken van het bestemmingsplan. De

afweging zou ook dan op een zorgvuldige manier zijn gebeurd, met de betrokkenheid van de omgeving.

Mevrouw **Heijmans** merkt op dat die 30 meter wel een behoorlijke afwijking is van het bestemmingsplan; dat zou echt met een partiële wijziging moeten. Ze vraagt of het dan ook nog zou helpen als de raad een motie zou indienen met de strekking dat de raad daar positief tegenover staat.

De **ambtelijke ondersteuning** antwoordt dat dat altijd kan, maar er is nog geen concreet plan. Dat moet er eerst komen. Er is een positieve grondhouding, maar of het uiteindelijk in een bestemmingsplan verwerkt wordt of in een vergunning, dat hangt er van af hoe het er uit gaat zien en hoe het proces van inpassing en communicatie met de buurt verloopt.

Mevrouw **Heijmans** merkt op dat er vorige week nog een inspreker was; gezien de lopende onderhandelingen kan daar niet inhoudelijk over worden gesproken. Ze vraagt wat er gebeurt als de onderhandelingen tegen 1 juli niet leiden tot overeenstemming. Wethouder **Reynvaan** antwoordt dat het mogelijk is om die woning in de toekomst te legaliseren. Dan blijft de situatie zoals die nu is.

De **ambtelijke ondersteuning** vult aan dat die woning er al heel lang staat; ook al toen het vorige bestemmingsplan is vastgesteld. Toen is er van uitgegaan dat de kavel zou worden aangekocht, inclusief de woning en de opstallen. Tot nu toe is het de gemeente niet gelukt om die kavel aan te kopen en de onderhandelingen zijn stuk gelopen. Destijds is de woning wegbestemd in het bestemmingsplan omdat er het plan was om die aan te kopen. In het voorjaar liepen de onderhandelingen nog steeds; die zijn heel recent stukgelopen. Om die reden is het ook niet in het nieuwe bestemmingsplan opgenomen, maar dat is juridisch moeilijk houdbaar. De prijs was te hoog, dus dan wordt de woning op termijn ingepast.

De heer **Tiebosch** merkt op dat zijn fractie zich zal beraden of de motie voor B&S in de raad zal worden ingediend op dit bestemmingsplan, om duidelijk te maken dat zijn fractie de werkgelegenheid voor Dordrecht heel belangrijk vindt, zeker in dat specifieke segment.

De heer **Tazelaar** vult aan dat dat eigenlijk voor elk bedrijf geldt dat straks komt bij de Dordtse Kil. Hij zou soepel om willen gaan met afwijkingen op het bestemmingsplan en om die reden zou de motie wel goed zijn.

Mevrouw **Heijmans** merkt op dat voor welk plan dan ook de procedure wel gevoerd moet worden. Het plan dat nu in voorbereiding is heeft de sympathie van de raad, maar dan moet nog steeds de procedure volgens de regels gevoerd worden.

De heer **Tazelaar** is dat met haar eens, maar er zijn ontsnappingsmogelijkheden en die moet je dan gebruiken, of in ieder geval mogelijkheden om het in te passen.

Mevrouw **Heijmans** antwoordt dat die er altijd zijn, in de vorm van een deelplan.

De heer **Tazelaar** vindt dat prima, want dan hoeft niemand af te wijzen. Zijn fractie heeft verder geen opmerkingen of vragen.

De heer **Hoogerduijn** merkt op dat zijn fractie in grote lijnen kan instemmen met de voorstellen. Hij had een betoog voorbereid in het kader van B&S. Het gaat om groei, om nieuwe werkgelegenheid en om bestaande werkgelegenheid; als er geen mogelijkheden zijn tot uitbreiding dreigt het bedrijf het eiland immers te verlaten. Vanuit die optiek vraagt zijn fractie met nadruk om naar een oplossing te zoeken. Overigens viel op dat de beantwoording vanuit de ambtelijke organisatie en de wethouder steeds positiever werd. Mocht er in de toekomst een nadere afweging nodig zijn, dan lijkt het hem een goede zaak als de raad daar bij betrokken wordt. Uiteraard zijn de planologische aspecten ook belangrijk. Bij het commentaar op de zienswijze is dit kennelijk niet echt betrokken, want het bedrijf had geen weet van wat er inmiddels boven tafel is gekomen vanuit B&W en de ambtelijke organisatie; dat is wellicht een aandachtspunt voor de toekomst om te voorkomen dat het bedrijfsleven moet reageren in een Sprekersplein. Met een beetje

soepelheid had deze insteek ook naar het bedrijf toe kenbaar kunnen worden gemaakt. Zijn fractie heeft er goede hoop op.

Mevrouw **Koene** ondersteunt de woorden van de heer Hoogerduijn. De VVD vindt het erg belangrijk dat er rekening wordt gehouden met bebouwing, maar het gaat hier wel om een industrieterrein en in die zin hoopt ze dat er zo goed mogelijk wordt ingezet om dit mogelijk te maken als het plan er concreet ligt. Ze mist alleen een stukje drive vanuit het college om het ook echt te realiseren.

De heer **Van Antwerpen** vraagt bij interruptie waar ze dat op baseert.

Mevrouw **Koene** antwoordt dat ze enig enthousiasme mist, mede gezien de werkgelegenheid. Het is een industrieterrein en dus moetje ook aan de belangen van de ondernemers denken die daar zitten. Waarschijnlijk zullen er meer bedrijven zijn die iets willen op die plek en dan moetje er ook voor gaan.

De heer **Seme** merkt op dat ook zijn fractie kan instemmen met het gevraagde besluit. Het is goed voor de werkgelegenheid als een bedrijf de ruimte krijgt om te groeien; het CDA verwacht een proactieve houding van het college als het gaat om ambities van bedrijven. Het is een goede zaak dat de gemeente ruimtelijke belemmeringen bij de provincie aankaart. De zienswijzen zijn keurig beantwoord en er wordt gedacht in oplossingen in plaats van in problemen; dat is prima.

Mevrouw **Ruisch** merkt op dat ook haar fractie dezelfde aandachtspunten heeft richting B&S en de andere inspreker. Die meneer was wel wat te laat, zo begreep zij, maar het is maar net hoe belangrijk dat kavel is voor de verdere ontwikkeling. Ze merkt op dat het terrein Transberg vervuild is en vervolgens afgedekt; op dit moment gebeurt er niet veel mee, maar er zou een plan liggen voor een zonne-energiecentrale en haar fractie is van mening dat dat in deze tijd een hele mooie locatie zou zijn om zo'n initiatief ruimte te geven. Ze vraagt daar aandacht voor.

De heer **Van Antwerpen** sluit zich aan bij de opmerkingen met betrekking tot de zienswijze van B&S; ook zijn fractie wil zich sterk maken voor de werkgelegenheid. Die zou kunnen groeien van 1200 man nu naar 1600 in 2015/2016. Hij hoort graag een bevestiging dat het college tot het uiterste wil gaan om medewerking te verlenen aan de plannen. Hij heeft begrepen dat het oorspronkelijk de bedoeling was om een stuk terrein van Drechtwerk aan te kopen en hij vraagt of de gemeente hier misschien in zou kunnen bemiddelen, als alternatief voor hoogbouw.

Wethouder **Reynvaan** merkt op dat dit bestemmingsplan voornamelijk gericht is op B&S; het arbeidsmarktbeleid staat hoog in het vaandel van het college, dus daar waar mogelijkheden zijn om een bedrijf te faciliteren en in dit geval de mogelijkheid te bieden om uit te breiden, staat het college daar positief tegenover. Binnen het bestemmingsplan moetje wel kijken naar de mogelijkheden wat dit betekent voor de burens en het betreffende gebied. Omdat er geen concreet plan is, is dit nog niet gebeurd, maar ze komt daar graag op terug bij het bestemmingsplan. Een motie lijkt haar overbodig, maar als de raad van mening is dat daarmee een sterkere rol mogelijk is dan er al is, dan kan niemand dat tegenhouden; het is aan de raad.

Met betrekking tot uitbreiding richting Drechtwerk kent zij de situatie niet en ook niet of het nog steeds een wenselijke situatie zou zijn.

De heer **Hoogerduijn** merkt op dat B&S tijdens het sprekersplein daar een toelichting op heeft gegeven.

De **ambtelijke ondersteuning** merkt op dat er inderdaad een initiatief is voor het bouwen van een zonne-energiecentrale op de Transberg. De betreffende ondernemer heeft daar onderzoek naar gedaan, in overleg met diverse partijen. Vooralsnog lijkt het mogelijk om daar tot een ontwikkeling te komen. In het kader van de advisering over de WDO, Dordtse Kil 4 is daar ook aandacht aan besteed en met name daarin is gezegd dat de ontwikkeling van een centrale op die locatie ook positief benaderd wordt vanuit de

gemeente, maar in strijd is met het provinciaal beleid, omdat de provincie vindt dat een zonne-energiecentrale een stedelijke functie is. De locatie Transberg ligt buiten de verstedelijkingscontouren. De afspraak is dat de gemeente dit zal aankaarten bij de provincie en een ontheffing zal vragen van de verordening Ruimte. Zodra die er is, is er in principe groen licht om bijvoorbeeld in het kader van het bestemmingsplan Dordtse Kil 4 een zonne-energiecentrale te faciliteren in het bestemmingsplan.

Mevrouw **Ruisch** vindt dat het in ieder geval een beetje hoopvol klinkt en ze vraagt naar termijnen.

De **ambtelijke ondersteuning** antwoordt dat als de voorstellen over het WDO gebied aangenomen worden, de gemeente bij de provincie een ontheffing zal aanvragen. Dat wordt dan voorbereid. Na het ontvangen van de ontheffing wordt die gebruikt als basis om het bestemmingsplan aan te passen. Termijnen zijn moeilijk aan te geven; dat hangt mede af van de agenda van de provincie en de snelheid van een en ander.

De heer **Tiebosch** merkt op dat er ook gesproken wordt over de nieuwe Structuurvisie; het zou helpen als de raad zou aangeven dat die het daar wel ziet zitten.

De **ambtelijke ondersteuning** antwoordt dat dat altijd helpt, maar de medewerking van de provincie is een vereiste.

Mevrouw **Koene** vraagt wat de motivatie van de provincie is om dwars te gaan liggen.

De **ambtelijke ondersteuning** antwoordt dat dat een interpretatie is van de verordening Ruimte van de provincie, dat dit eigenlijk een bedrijfsmatige functie is die je niet buiten de verstedelijkingscontour zou moeten kunnen realiseren. Daar kun je verschillend over denken; het gebeurt in andere gemeenten ook, maar er werd wel meteen aangegeven dat er een ontheffing aangevraagd zou kunnen worden. Daaruit maakt de gemeente op dat die aanvraag wel kans van slagen heeft.

De heer **Hoogerduijn** merkt op dat hij aandacht heeft gevraagd voor de reactie van het college op de zienswijze; die was nogal strak. Hij heeft gevraagd om voortaan bij een reactie, alhoewel die formeel is, de openingen mee te nemen die er mogelijk nog zijn. De wethouder heeft daar niet op gereageerd, maar hij heeft wel gezien dat er instemmend werd geknikt en hij wil dat vastgelegd zien in de notulen.

De **voorzitter** sluit de vergadering.

BESPREEKSTUK voor de raad in verband met een eventuele motie.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE D.D. 18 JUNI 2013
Fysieke leefomgeving (Ruimtelijke ordening)

VERGADERING WESTELIJKE DORDTSE OEVER (WDO)

Kredieten beschikbaar stellen voor de aanpak van de verkeersknoop A16/N3 en Dordtse Kil 4 (WDO) (1078051)

Vaststellen grondexploitatie Zuidwesthoek Dordtse Kil 3 en beschikbaar stellen krediet (1078046)

Voorzitter: de heer Van Verk
Secretaris: de heer Hoogstad
Verslag: Erna Verveer, bureau Getikt!

Aanwezig:

De heer van Burg, ChristenUnie/SGP
De heer Veldman, ChristenUnie/SGP
Mevrouw De Klerk, GroenLinks
De heer Romijnsen, VSP
De heer Van der Net, VVD
Mevrouw De Smoker, D66
De heer Uilhoorn, D66
Mevrouw Veldhuijzen, CDA
De heer Seme, CDA
De heer Soy, BETER VOOR DORDT
De heer Schalken, BETER VOOR DORDT
De heer Pols, VVD
Mevrouw Witsen Elias, WEK

Namens het college is aanwezig wethouder Mos
Namens de ambtelijke organisatie is aanwezig de heer Spek

De **voorzitter** opent de vergadering; tot nadere aankondiging is de vergadering openbaar.

Mevrouw **Veldhuijzen** complimenteert de wethouder met het behaalde resultaat en is blij met het akkoord, ondanks de kosten. Het is één heel groot, samenhangend geheel. De parallelstructuur voor de zuidelijke ontsluiting wordt nu ook noodzakelijk en ze hoopt dat er ook mee gestart gaat worden; dat is nog een vraag. Voor het geheel is veel geld nodig; uiterlijk in 2020 moeten de gelden terugkomen en tot die tijd zal de gemeente zelf investeren in de ontwikkeling. Haar fractie ziet graag dat dit plan uitgevoerd gaat worden. Ze vraagt naar de vorderingen met betrekking tot de verplaatsing van de laatste bewoners van het woonwagenkamp; het zou fijn zijn als het dossier gesloten kan worden. De termijn stemt overeen met hetgeen er in de raad is afgesproken.

Mevrouw **Witsen Elias** merkt op dat haar fractie heel blij is dat deze verkeersknoop nu eindelijk wordt aangepakt, opdat de verkeersstromen beter gaan, ook al kost het wat meer. Het is prima dat nu ook het woonwagenkamp wordt afgehandeld.

De heer **Veldman** sluit zich in grote lijnen aan bij de eerdere sprekers. De fractie ChristenUnie/SGP is blij dat er een snel resultaat is bereikt en geeft daar complimenten voor. Een snelle start is gewenst. Hij vraagt of een deel van de extra kosten via de grondexploitatie neergelegd kan worden bij de bedrijven die zich daar gaan vestigen. Hij hoort graag een reactie van de wethouder, ook op de rol van ROM-D.

Mevrouw **de Klerk** merkt op dat GroenLinks overwegend positief tegenover dit voorstel stond. Het knooppunt moest opgelost worden, dat was een randvoorwaarde. Destijds liepen er gesprekken met Rijkswaterstaat over de exacte verdeling van de kosten; ze krijgt daar graag mee duidelijkheid over, eventueel in beslotenheid.

De heer **Romijnsen** (microfoon is defect)

De heer **Pols** geeft een compliment namens de fractie van de VVD aan de wethouder voor het bereiken van overeenstemming; dat is heel prettig, zeker voor de ondernemers van Kil 3. De financiën vallen iets tegen; dat zij zo. In de stukken staat dat Rijkswaterstaat de tegenvallers betaalt en hij vraagt of de eventuele meevallers ook verdeeld worden over alle betalers. Met betrekking tot het bestemmingsplan merkt hij op dat de indeling is verbeterd. De bouwhoogte is nu slechts maximaal 30 meter en zeker bij overslagbedrijven zijn er bij die tot 40 meter bouwen. Hij stelt voor dit direct aan te passen in het bestemmingsplan, desnoods als wijzigingsbevoegdheid.

Mevrouw **De Smoker** merkt op dat dit een heel mooie positieve ontwikkeling is voor Dordtse Kil 4 waar D66 van harte mee instemt. Dordtse Kil 4 wordt wat D66 betreft enkel een industrieterrein voor logistiek en maritiem. Als Dordtse Kil 4 een gewoon bedrijventerrein dreigt te worden, trekt D66 haar steun in. Dan dient eerder ingezet te worden op herstructurering van de bestaande bedrijventerreinen. Wat het programma van Dordtse Kil 4 betreft was haar fractie positief verrast bij het lezen over de zonne-energiecentrale op Transberg; ze hoopt dat de provincie daar van harte aan mee gaat werken en het niet ziet als stedelijke ontwikkeling. Voor wat betreft de ingetekende windmolens op de Kildijk merkt zij op dat haar fractie voorstander is van molens op de A16 aan de oostzijde. Op dit moment neemt ze dus kennis van deze tekening, want die discussie behoort bij een andere nota en een ander moment. Volgende week worden daar in de raad besluiten over genomen met de nota Windenergie. Met betrekking tot Kil 3 en de voorwaarde die de ROM-D stelt, die zegt pas af te willen nemen als er feitelijk een koper is, is haar fractie akkoord, mits de ROM-D jaarlijks de rente betaalt en niet pas aan het eind van de rit als er afgenomen gaat worden. Ze vraagt tegen welke marktwaarde wordt geleverd: ten opzichte van de grondexploitatie nu, of t.z.t wat het waard is door eventuele inflatiestijging

De heer **Schalken** sluit zich aan bij de complimenten namens de fractie BETER VOOR DORDT. Hij is ook positief over de zonne-energiecentrale. Hij sluit zich aan bij de vragen die zijn gesteld met betrekking tot de rol van de ROM-D.

Mevrouw **de Klerk** merkt op met betrekking tot de functie van bedrijventerrein Kil 4 dat die inderdaad gekoppeld is aan havengerelateerde activiteiten. Gezien de ontwikkeling van de Maasvlakte vraagt ze in hoeverre die ontwikkeling voor dat gebied van invloed kan zijn. In dat geval sluit ze zich aan bij het betoog van D66; op het moment dat die doelstelling niet gehanteerd kan worden, heeft GroenLinks dezelfde voorkeur als de fractie van de D66, namelijk herstructurering van de bestaande bedrijventerreinen.

De heer **Van Verk** sluit zich namens de fractie PvdA aan bij de woorden van D66, met de complimenten aan de wethouder voor het werk dat is verzet.

Wethouder **Mos** dankt voor de complimenten; het is fijn dat ook hier weer brede steun is. Er is ingezet op onderhandeling en met geld kun je dus geld maken. Er zat een tekort op de oplossing; dat is meteen ook de vraag of het geld is of een garantstelling. De deal is als volgt. In de raming is er een tekort van tien miljoen volgens Rijkswaterstaat en dat is gevalideerd. Er zal een garantstelling worden getekend door Dordrecht en dat houdt in dat als andere werken in het programma Aansluitingen, dat zijn er zes, als de aanbesteding meevalt, wordt die afgehaald van het bedrag van tien miljoen. Daarnaast is het zo dat de aanbesteding van dit werk nog kan meevallen. Rijkswaterstaat kon alleen

in deze fase nog geen meevaller in de boeken zetten; er is dus een tekort van 10 miljoen. De provincie en de gemeente dienen daar een bijdrage in te doen. Hij wil benadrukken dat het tamelijk uniek is dat dit tot aan de minister is voorgelegd; er is voor meerdere knelpunten in Nederland een verzoek ingediend en Dordrecht heeft als een van die tien verzoeken een extra bijdrage gekregen. Het college is daar erg blij mee; deels is dat te danken aan de proactieve aanpak en de samenwerking met de provincie. Maar aanbestedingsmeevallers worden eerst nog afgetrokken van de tien miljoen en dat gaat een derde, een derde, een derde voor de verschillende partijen. Alles wat daar boven zit komt voor rekening van de uitvoerder, want Rijkswaterstaat is zowel eigenaar van de weg als uitvoerder van het project. Hij heeft overigens ook het schriftelijk bewijs meegenomen. Er is deze keer een brief van Rijkswaterstaat waarin staat dat er verkeerskundig overeenstemming is en daar staat ook een tabel in met het financiële gedeelte. Dat is wel wezenlijk anders dan in het verleden in de discussieronde over de fly-over.

De parallelstructuur is er voor de ontwikkeling van Dordtse Kil 4 onlosmakelijk mee verbonden, maar eerst moest er overeenstemming zijn over de A16/N3 en wordt met de aanleg van het voorstel wat er nu ligt, al een deel van de parallelstructuur in feite aangelegd. Er wordt besproken met Rijkswaterstaat of het mogelijk is om werk met werk te maken en of dat deel ineens of gecombineerd is aan te besteden. Er moet nog gekeken worden naar de BTW voor- of nadelen, maar ook daar is al voor de verkeersoplossing met Rijkswaterstaat gesproken over onder andere het hergebruik van het viaduct aan de zuidpunt van het eiland. Als Rijkswaterstaat daar niet in mee zou willen bewegen, was deze route niet ingeslagen. Er wordt dus zoveel mogelijk geprobeerd om werk met werk te maken. In 2020 komt het geld terug, is gezegd door mevrouw Veldhuijzen; dat is niet helemaal waar. De grondexploitatie dient als financieringsbron en je verdient de laatste euro pas als alles is verkocht en het project is afgesloten. Dat gaat dus enige tijd later plaatsvinden, wat niet wil zeggen dat hij niet verwacht dat de financiering ook naar Dordrecht komt, want in het voorstel wat eerder is gepresenteerd, is al een aantal zaken bijgesteld, zoals de looptijd en andere parameters. Met de aangepaste prognose is de verwachting nog steeds dat de gemeente uit de kosten gaat komen.

De vraag over de ROM-D is hem niet helemaal duidelijk; de een is de zuidwesthoek, Kil 3 en de ander is de ontwikkeling van Kil 4, gekoppeld aan A16/N3. Hij neemt aan dat de vraag van mevrouw De Smoker technisch is over Kil 3 en dat de anderen doelen op de ontwikkeling van Dordtse Kil 4. Dat is nog onderwerp van gesprek. In het verleden is op de longlist die er was van bedrijventerreinen die beoogd waren om door ROM-D te laten ontwikkelen, ook Dordtse Kil 4 genoemd, net als de Dordtse Zeehaven. Dat is nog onderwerp van overleg, want het moet niet zo zijn dat het binnenhalen van ROM-D als gebiedsontwikkelaar leidt tot vertraging op een terrein waarvan je juist wilt dat het zich gaat ontwikkelen. Hij is er wel wat huiverig voor en vindt dat je vooraf goede afspraken moet maken over wat de rol van ROM-D gaat worden.

Mevrouw **De Smoker** vraagt wanneer dat zo ver is en of dan hetzelfde gedoe ontstaat als bij het Plaatje destijds, dat het ook nog door de Drechtraad moet et cetera. Wethouder **Mos** antwoordt dat dat juist de reden is waarom hij heeft gezegd dat je daadkrachtig moet zijn in de realisatie; je moet niet verzanden in een moeras van financieringstekorten en gedoe. Maar dat is ook nog onderwerp van gesprek met ROM-D en de provincie die indirect een belang heeft in de ROM-D. Hij kan zich wel voorstellen dat voor promotie en acquisitie de ROM-D gebruikt wordt, maar dat uitgifte en gebiedsontwikkeling bij de gemeente Dordrecht blijft liggen, ook omdat je een bepaalde opbrengst voor de grex in de boeken zet. Hij vindt dat persoonlijk nog wel een spannende discussie. Hij kan nog geen concrete datum noemen in verband met bestemmingsplan, deels verwerving et cetera als het om duidelijkheid gaat, maar wel zo snel mogelijk, ook over de rol van het Havenbedrijf Rotterdam als het gaat om de promotie en acquisitie en het werven van bedrijven die zich daar willen vestigen. Maar dat proces gaat na dit onderdeel feitelijk pas verder. Tot nu toe is er gewerkt aan het oplossen van het verkeersknooppunt en het voorbereiden van de procedure voor de gebiedsontwikkeling. De ROM-D was vooral bezig met overleven en de discussie

Noordoevers. Dat is inmiddels geregeld, maar er moet nog een afspraak gemaakt worden. De provincie wil de ROM-D daar wel enige rol in geven; misschien ook begrijpelijk uit het oogpunt van risicospreiding, maar dat kan ook op een andere manier vorm gegeven worden, dus ook daar wordt bekeken hoe je zaken slim kunt organiseren. De verkaveling is inderdaad anders dan in het stedenbouwkundig plan wat er in het verleden lag. Logistieke terreinen hebben meestal grote, rechthoekige kavels waar de ruimte optimaal benut kan worden en dat is de reden van de wijziging. De waterberging zit er nog steeds in, maar functioneler en goedkoper dan de meanderende kreken. De bouwhoogte bij het bestemmingsplan zal hij als aandachtspunt meenemen naar het college; het mag inderdaad niet zo zijn datje een logistiek bedrijventerrein aanbiedt voor bovenregionale logistieke behoefte en vervolgens klem komt te zitten met de bouwhoogte. Hij gaat er van uit dat er goed over wordt nagedacht en neemt de opmerking ter harte.

De locatie Transberg is formeel een buitendijkse locatie, hoe bizar het ook is, dus mag je daar niet bouwen. In het kader van de duurzaamheidsdoelstelling is gezegd: het is een particuliere grondpositie en hij zou geen reden weten om daar als gemeente niet aan mee te willen werken als iemand daar een zonne-energiecentrale of andere energieopwekking wil plaatsen, maar je hebt wel met de provincie te maken. Het is al eerder aangekaart als mogelijkheid, want het zou een mooie locatie zijn, zijnde een oude zwaar vervuilde locatie waar je in het kader van de duurzaamheidsdoelstelling rendement gehaald kan worden. In dit geval is er een marktpartij die dat wil. Het college heeft ook de intentie om te kijken hoe ver het kan komen, maar dat hangt dus af van het buitendijks mogen bouwen. Windmolens langs de Kil is volgens hem qua bestemmingsplan nu al mogelijk; er is voor een deel van de eerder in de media gepresenteerde molens geen aanleiding om daar vanuit het bestemmingsplan bezwaren tegen te hebben. De discussie over waar de raad het politiek wenselijk vindt, wordt op een andere tafel gevoerd. Het college heeft hier voor de insteek gekozen om een zo duurzaam mogelijke gebiedsontwikkeling te maken waar ook windenergie vanaf het begin af aan onderdeel van uitmaakt. Windenergie is niet zonder bijeffecten en je kunt er in je planontwikkeling beter rekening mee houden, zodat je niet op last van een bedrijf een molen stil moet leggen omdat er slagschaduw is die tot stroboscopische effecten leidt en dergelijke.

Mevrouw **De Smoker** merkt op bij interruptie dat daar een deel van het probleem zit. Camping Bruggehof staat nu vol leuke vakantiewoningen en het kan toch niet zo zijn dat die in de toekomst last krijgt van wat nu is ingetekend. Ze vraagt of daar rekening mee gehouden is.

Wethouder **Mos** antwoordt dat dat bij de discussie hoort bij de startnotitie voor het windenergiebeleid. Ook voor de zuidpunt gelden soortgelijke bezwaren als het gaat om geluidsoverlast en de ecologische zone.

Mevrouw **De Smoker** vraagt hoe ze dan het raadsvoorstel moet zien waarin wordt ingestemd met het Programma van Eisen en het stedenbouwkundig plan, want daar staan ze wel degelijk ingetekend. Als dat er zo hard in staat, moet haar fractie waarschijnlijk volgende week met een amendement komen.

Wethouder **Mos** antwoordt dat die locatie ook in de provinciale plannen al als reële lo9c wordt genoemd en wat van meet af aan ook onderdeel uitmaakte van de gebiedsontwikkeling. Hij ziet niet wat daar nieuw aan is. Hij begrijpt dat D66 een politieke voorkeur heeft om daar liever geen windmolens te willen, maar gegeven de duurzaamheidsdoelstelling en het vraagstuk wat er ligt, ook daar geldt dat een particulier daar een investering in wind wil doen en dan is het verstandig om dat in dit geval bij de gebiedsontwikkeling van meet af aan mee te nemen.

De **voorzitter** stelt voor deze discussie in een andere Kamer voort te zetten, de Kamer waar windenergie op de agenda staat en zonodig volgende week in de raad.

Wethouder **Mos** merkt op met betrekking tot het woonwagencamp dat er nog vijf bewoners waren, enkele maanden geleden.

Er staan er nu nog vier, waarvan er drie zeggen eventueel te willen verhuizen naar een alternatieve locatie; dat lijkt er wel van te komen. Dat betekent dat er nog één persoon op het terrein zit waar al wel een gesprek mee is gevoerd, maar die heeft aangegeven daar nog prima te zitten.

Het is nog de vraag of en hoe ROM-D een rol krijgt bij gebiedsontwikkeling, gezien de liquiditeit. De ROM-D heeft aangegeven pas de grond af te willen nemen als er een klant voor is. Dordrecht heeft daarop aangegeven dat het onacceptabel is om te wachten met betalen. Er wordt nu getaxeerd, tegen de huidige rente en daar wordt rente op bijgeschreven en niet jaarlijks verrekend. Bij de ROM-D zit er wel degelijk druk op om er een klant voor te vinden. Het alternatief was uitgestelde betaling bij levering en dat leek hem niet verstandig. De tien miljoen is financiering voor nieuwe projecten die de ROM-D op dit moment niet wilde benutten voor aankoop van grond op Kil 3.

De heer **Pols** merkt op dat wethouder Mos daar toch ook commissaris is; dan zou hij daar wat inbreng kunnen geven.

Wethouder **Mos** merkt op dat tegenwoordig burgemeesters en wethouders gelukkig geen inhoudelijke rol meer hebben als commissaris of als bestuurder binnen de ROM-D. Binnen de transformatie is gekozen voor een onafhankelijke Raad van Commissarissen en een onafhankelijk Investment Committee, bestaande uit mensen uit het bedrijfsleven. Zijn enige rol is die van aandeelhouder van de ROM-D Capital, omdat de gemeente Dordrecht daar een aandeel in heeft naast de Drechtsteden en de Provincie.

De heer **Pols** merkt op dat die gronden daar toch in onder worden gebracht.

Wethouder **Mos** geeft uitleg. De constructie is zodanig dat het geen communicerende vaten meer zijn waardoor je zou kunnen schuiven met geld, en juist dat laatste was een probleem.

Mevrouw **De Smoker** merkt op dat Kil 3 niet nieuw is in de ROM-D; die is al jaren geleden ingebracht. Ze vraagt of deze voorwaarde nieuw is.

Wethouder **Mos** antwoordt ontkennend. De voorwaarden waren voorheen niet juridisch waterdicht over wie wat wanneer afneemt. Het liefst zou je het gehele gebied in één keer willen laten afnemen door in dit geval een ROM-D. Aangezien dit onderdeel altijd werd gezien als een aparte grondexploitatie, er nog sanering moest plaatsvinden en verwerving, is het als apart onderdeel binnen het hele gebied Kil 3 beschouwd en juist daar zit het licht tussen afspraken.

Mevrouw **De Smoker** merkt op dat haar vraag is wat er gebeurt als ROM-D niet afneemt. Dan heb je weer een nieuw gronddebacle.

Wethouder **Mos** antwoordt dat hij om die reden niet heeft ingestemd met uitgestelde betaling. Mocht de ROM-D failliet gaan, of een werkmaatschappij van ROM-D, dan kun je fluiten naar je onderpand. Als er niet aan ROM-D kan worden verkocht, is Dordrecht in juridisch zin nog steeds eigenaar van de grond. Alleen heb je dan in de tussentijd de rentekosten opgelopen, maar dat geldt voor het gehele Grondbedrijf, die voor een deel, vestzak-broekzak, overlopen in de rentereserve van de stad en ook het rentesurplus.

Mevrouw **De Smoker** vraagt de wethouder om toe te zeggen om de raad te informeren zodra er nieuws is inzake de ROM-D.

Wethouder **Mos** zegt dit toe; het college wil vooral de opdracht van rijk en provincie zo goed mogelijk uitvoeren: ruimte bieden voor bovenregionale logistiek, met zo min mogelijk gedoe in de uitvoering.

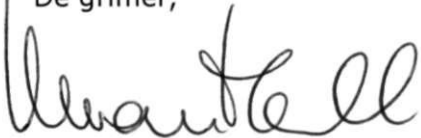
Mevrouw **De Smoker** merkt op dat de agendering in de raad mede afhangt van de uitkomst van de commissie over windenergie en de nota Wind.

De **voorzitter** stelt vast dat het stuk Dordtse Kil 4 voor de zekerheid als bespreekpunt wordt geagendeerd in verband met een mogelijk amendement en anders is het een hamerstuk. Dordtse Kil 3 gaat als hamerstuk naar de raad.

Hij sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 16 juli 2013.

De griffier,

M. van Hall

De voorzitter,

A.A.M. Brok